

CONTRA

nr 1 1996 (nr 125 från starten) årgång 22 Pris 25:-

**Wei Jingsheng – Kinas samvete
Rush Limbaughs sanningar
Vänstervridningen i TV**

FRIHETENS RÖST
— för västerländsk demokrati —

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472

Copyright Stiftelsen Contra

Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvarig utgivare

Tommy Hansson

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM

Telefon 08-654 95 52

Telefax 08-652 48 99

Prenumeration

Minst 145, rekommenderat 200 kronor, per år. Inbetalas på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 443-5467.

Finland: Minst 100 mark per år.

Finländskt postgiro 1125 82-9.

Norge: Minst 130 norska kronor per år.

Norskt postgiro 0806 199 8277.

Danmark: Minst 120 danska kronor per år.

Danskt postgiro 1 69 06 98.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Mólnár

Redaktion: Tommy Hansson, Wilhelm Hardt, Carl G. Holm, Niclas Thorselius och Tommie Ullman.

Övriga medarbetare: Bertil Häggman, Birger Larsson, Bertil Lindblom, Arne Sundström, Marek Zyto samt Christer Arkafors, Italien, Peter Hartvig, Danmark, Bertil Wedin, Mellersta Östern, Allan C. Brownfeld, USA och Rune Westin, Australien.

Annonser

Johannes Dirfeldt 0522-64 16 06

Presslagd 1996-01-24

Vänersborgs Offset AB, Vänersborg 1996

CONTRA-NYTT

Kan Du hjälpa Contra?

Contra drivs av ideella medarbetare. Vi behöver alltid fler vänner som kan ställa upp och hjälpa till med praktiska arbetsuppgifter på Contras kontor i centrala Stockholm. Minst en gång i veckan träffas vi för att arbeta med tidningen, bokutgivningen med mera. Och mellan träffarna finns det också massor att göra. Hör av Dig till redaktionen, på telefon 08-654 95 52, så berättar vi mer.

Självklart behöver vi också goda skribenter. Vi har ständigt alltför många artikeluppslag som vi inte förmår omvandla till färdiga artiklar. Du som har journalistisk ådra har mycket att göra!

Contra behöver fler läsare!

Många av Contras läsare har hittat tidningen på rekommendation från vänner och bekanta. Tala med Dina vänner om Contra och vidarebefordra gärna ett provexemplar. Om Du vill ha Din egen samling komplett kan Du be oss att skicka ett provnummer – till Dig själv för vidarebefordran eller direkt till mottagaren. Ibland vill Contra-vänner ha tidningen utskickad till hela listor med lämpliga mottagare. Det går också bra och ordnas om vi får förslag på mottagare av provnummer till redaktionen.

Baltutlämningen

Till alla Contra-vänner som ställt upp med ekonomiskt stöd till utgivningen av boken om Baltutlämningen vill vi meddela att vi räknar med att boken ska kunna föreligga på bokhandelsdiskarna till hösten. Den tragiska händelsen inträffade för i skrivande stund nästan på dagen 50 år sedan, i slutet av januari 1945. Det blir en skakande och autentisk skildring, delvis av dagbokskaraktär från personer som överlevde utlämningen.

Contras postgiro 85 95 89-4 står fortfarande öppet för dem som vill medverka ekonomiskt till att möjliggöra utgivningen.

Rättvisan och psykologin

Flera av författarna som medverkar i antologin "Rättvisan och psykologin" har deltagit i den på senare tid intensiva debatten om rättssäkerheten och psykologin. Döms oskyldiga människor på grund av för stor tilltro till psykologins förmåga att ta fram "sanna berättelser" om bland annat incest och våldtäkter? Saken har uppmärksammats i de flesta stora tidningarna och inte minst genom skakande reportage på TV. För Dig som vill få en god överblick över problematiken finns Contra-boken som redigerats av Lennart Hane. Den kan rekvireras genom att sätta in 200 kronor på postgiro 85 95 89-4 eller bankgiro 443-5467.

Omslagsfotot på detta nummer av Contra är taget av Greg Baker i Peking i september 1993. Under Wei Jingshengs korta tid i frihet. AP Photo/Reportagebild.

Rad- annonser

Lägenhet i Stockholm

Två på Kungsholmen nära Fridhemsplan. Bostadsrätt. Eventuell uthyrning. Tel 08-650 38 91.

Republikaner

Finns någon eller några som vill bilda en borgerlig politisk organisation med beteckningen "Republikanerna"? Ring Bengtsfors 0531-612 65, Evald eller Malmö 040-94 86 77, Michael. Ni kan ha det som hobby.

Wei Jingsheng åter dömd:

29 års fängelse sammanlagda straffet för Kinas ledande frihetskämpe

Wei Jingsheng heter Kinas främste förespråkare för demokrati och mänskliga rättigheter. Han är född 1950. År 1979 dömdes han till 15 års fängelse för kontrarevolutionär verksamhet. Han släpptes ett halvår i förtid 1993. Men redan året därpå greps han igen. I december 1995 dömdes han på nytt, nu till 14 års fängelse. Wei Jingsheng har föreslagits som mottagare av Nobels fredspris.

Första gången Wei greps för politiska brott var 1967. Han hade då som 17-åring protesterat mot regimen och anklagades för förtal av Kinas nation och folk. Han blev frisläppt efter tre månader. Under några år höll han sig gömd, senare gjorde han militärtjänst och arbetade som elektriker vid Pekings djurpark. Wei Jingsheng blev 1978 och 1979 känd för sina artiklar på "Demokratimuren", den mur där studenter i Peking kunde förmedla sina åsikter. Under en kort tid av relativ frihet publicerade Wei Jingsheng tidskriften Tansou (Undersökningar). Weis mest berömda artikel hette "Den femte moderniseringen". Wei anslöt till Deng Xiaopings "fyra moderniseringar" (jordbruket, industrin, militären och forskningen). Wei menade att reformprocessen inte kunde fullbordas utan att det förtryckta kinesiska folket också fick ta del av en femte modernisering – demokrati.

Men någon demokrati blev det inte. Trots att betydande reformer genomförts inom det ekonomiska systemet, moderniseringar som lett till en snabb ekonomisk tillväxt, är Kina fortfarande en monolitisk kommunistdiktatur. Kineserna har inga demokratiska rättigheter. Miljoner och åter miljoner kineser dväljs i fånglägersystemet – laogai.

Weis frispråkiga kritik ledde till att han 1979 dömdes till femton års fängelse. Rättegången var hemlig och det dröjde nästan två år innan Contra kunde få tag på Weis försvarstal inför rätten. Det försvarstalet publicerades i Contra nr 1 1981.

Under fjorton och ett halvt år avtjänade Wei sitt straff, men han blev frisläppt villkorligt i september 1993. Men hans tid i frihet blev inte lång. Redan i april 1994 greps Wei åter. Han hade nämligen börjat uttala sig i politiska frågor igen. Enligt vad den kinesiska polisen lät meddela Weis far hade han brutit mot bestämmelserna för den villkorliga frigivningen. Dock bör det noteras att Weis fulla straff-

tid – alltså även den villkorliga frigivningen – gått till ända när han greps. Det fanns alltså inga formella grunder för att anklaga Wei för att ha brutit mot frigivningsreglerna.

Weis syster anmälde efter en tid honom som försvunnen, men hon fick bara till svar att han hölls "gripen". Hon fick varken veta varför han gripts eller var han hölls. Och naturligtvis fick hon inte träffa honom.

Under 19 månader från april 1994 hölls Wei i förvar utan att hans släktingar fick veta mer än att han var gripen och utan att han anklagades för något brott. Enligt kinesisk lag får ingen hållas gripen utan formella anklagelser i mer än tio dagar.

Bakom gripandet av Wei låg bland an-

Wei Jingsheng är Kinas ledande dissident. Han har, frånsett en kort tid i frihet vid årsskiftet 1993-1994, suttit fängslad sedan 1979. Här ses han utanför sitt hem i Peking under den korta tiden i frihet. Foto Greg Baker, AP Photo/Reportagebild.

nat att han träffat amerikanske biträdande utrikesministern John Shattuck under dennes besök i Kina. Wei hade goda kontakter med internationella media och hans synpunkter publicerades i flera internationella tidningar. Wei fick faktiskt också ett pris instiftat till minnet av Olof Palme. Ärkesocialisten Olof Palme uttalade dock veterligen inte i livet ett gott ord om Wei Jingsheng.

I november 1995 åtalades Wei formellt för att ha försökt störta den kinesiska regeringen! Han dömdes till 15 års fängelse och efter överklagande fastställdes domen på Luciadagen den 13 december. Bägge rättegångarna hölls bakom stängda dörrar. Contra har inte haft möjlighet att ta del av vad som tilldrog sig i rättsalen.

Som en hedersbetygelse till Wei Jingsheng återger vi en skrivelse som Wei författade i oktober 1992; av utrymmesskäl har vi valt att dela upp skrivelsen i två delar. Skrivelsen gjordes i fängelset och avsändes till partiledaren Deng Xiaoping. Trots att Wei hållits isolerad från omvärlden i över tretton år när han skrev brevet till Deng visar det en sällsynt insikt i aktuella politiska frågor.

Den tibetanska frågan

Den propagandakampanj som Du har startat visar inte bara att Du är missbelåten med Din utvalde efterträdare, utan också är engagerad i Tibets angelägenheter, en fråga som lyder under Dig personligen. Därför har Dina medarbetare snabbt sammanställt en vitbok med titeln "Tibet – rätten till Tibet och de mänskliga rättigheterna" [som utgavs av Statens Råd för Information i september 1992] för att dölja dessa medarbetares och Din egen inkompetens och bristande kunskap. Dina medarbetare fortsätter att använda gamla lögnar och förvrängningar för att bedra Dig och många andra kineser för att slå vakt om sin maktposition.

Resultatet av detta kommer att bli att när Dina medarbetare vaknar upp från sina drömmar kommer Tibet inte längre att vara en del av Kina. Dominoeffekten kommer att sträcka sig mycket längre än till Tibets 1,2 miljoner km² och man kommer att skratta åt Dig i historien. Den första åtgärd som man bör vidta för att lösa den tibetanska frågan och komma till insikt om problemen är att lära sig att förstå vilka de verkliga problemen är. Att bara lyssna till lögnar kommer inte att hjälpa Dig att förstå verkligheten och identifiera problemen,

än mindre lösa problemen.

Jag känner personligen bara till en del av det som i historien tilldragit sig i Tibet. Men jag tror dock att jag är mer öppen för intryck än Du och Dina medarbetare. Därför skriver jag detta brev i förhoppningen att Du vill medverka till en atmosfär av akademisk yttrandefrihet, så att personer med god insikt i problematiken får möjlighet att uttrycka sina åsikter och analysera problematiken. Detta är det enda sättet att undgå att missa den sista chansen att lösa problemet och hindra en upprepning av utvecklingen i det forna Sovjetunionen eller det forna Jugoslavien. Tibetfrågan är utomordentligt vanskelig på grund av dess unika karaktär och luddigheten i problematiken kring Tibets suveränitet. I själva verket ger den internationella rätten föga vägledning på vägen till en lösning av frågan, eftersom många delar av det internationella rättssystemet i denna fråga blir motstridiga och alltså inte kan användas för att dra slutsatser. En överdriven tilltro till den gammalmodiga internationella rätten kommer inte att lösa dagens problem. Låt oss till exempel se på Kanada och Australien som idag är helt oberoende nationer. Det skulle vara löjligt att betrakta dem som brittiska kolonier eller ens brittiska territorier genom att hävda att dessa två länders statschef är Förenade Kungadömet (Storbritannien och Nordirland) drottning och att ledande företrädare för länderna formellt måste utses av drottningen. När man ger sig ikast med att lösa problem bör man se till verkligheten och inte formella förhållanden som mest har att göra med historieboken. Tibetfrågan är mer speciell och mer komplicerad än frågan om Kanada och Australien. "Enheten" mellan Tibet och Kina (Ching-dynastin och Republiken Kina) har getts en så unik form att det inte ens är många akademiker som förstår den. Författarna till vitboken är sämre än andra akademiker, eftersom de inte förstått grundläggande fakta.

[Wei Jingsheng avvisar i sitt brev flera historiska argument för att Tibet alltid utgjort en del av Kina, argument som framförts i vitboken]. Tibets speciella status var att Tibet, trots att landet inte förlorade sin suveränitet, inte var en helt självständig nation. Tibet var inte självständigt, men inte heller en koloni. Tibet tog inte hand om alla sina angelägenheter, men det styrdes inte som en kinesisk provins av Kinas *amban* (ambassadör), som

utsetts av Ching-hovet. Samtidigt som Tibet hade fullständigt oberoende när det gällde inrikes angelägenheter var landet inordnat i Ching-administrationen vad avser utrikespolitiken. Det är mot denna bakgrund som många kineser och utlänningar som inte känner till hela sanningen ansett att Tibet var en provins i Kina. Det finns knappast några andra motsvarande fall att jämföra med.

Från legal utgångspunkt kan situationen jämföras med det brittiska samväldet eller den framtida ordningen i den europeiska gemenskapen. Det är brukligt att folket identifierar sig med en viss nation (till exempel Förenade Kungadömet, Europa eller Kina), samtidigt som man identifierar sig med de egna självständiga nationerna. Enigheten är frivillig och länderna har rätten att bryta sig ur den gemensamma organisationen. Skillnaden är att när det gäller det brittiska samväldet medför kungarikenas gemensamma intressen att länderna i sin självständighet samarbetar. Och när det gäller Tibet och Kina berodde enigheten på att de högsta myndighetsorganen i de två länderna samarbetade.

Europas och Kinas enighet är inte samma, sedd från en legal utgångspunkt. Därför kunde Ching-hovet och dess efterföljare sända trupper till Tibet endast på begäran av Dalai Lama och de var skyldiga att återvända till Sechuan och Qinghai omedelbart efter det att de fullgjort det uppdrag som Dalai Lama gett dem. Det fanns ingen permanent kinesisk militär närvaro i Tibet, fränsett några begränsade styrkor under *ambans* kommando, styrkor som var föreskrivna att vara stationerade på sina förläggningar. Ching-hovet var ansvarigt för Tibets utrikes och militära angelägenheter, samtidigt som man hade ett av- och till tillkommande uppdrag att svara för säkerheten i Tibet, inklusive kuvandet av uppror.

De religiösa krafter som leddes av Dalai Lama hade förtroendet att upprätthålla den nationella enigheten. Dalai Lama hade uppgiften att vara främste andlige ledare för statsreligionen, sådan den var fastställd av Ching-dynastin. Han var inte en "kejsarlig lärare" som i forna tider, utan den högste religiöse ledaren i statsreligionen och åtnjöt en popularitet som översteg kejsarens i tre fjärdedelar av territoriet (Tibet, Sinkiang, Tsinghai, Kuangsi, Sechuan, Yunnan, delar av Burma och Inre och Yttre Mongoliet), provinser i nordöst och delar av ryska Fjärran Östern). Den

främsta orsaken till detta var att kejsaren av Ching-dynastin gjorde lamaismen till statsreligion eftersom det för att kunna kontrollera delar av Mongoliet var nödvändigt att förena landet under lamaismen.

Lamaismen blev den viktigaste kraften för att förena nationen när Kina hade det största territoriet som landet någonsin haft i sin historia. Ching-hovet med sin enorma militära makt och sina stora ekonomiska resurser, hjälpte Dalai Lama att upprätthålla sin position som ledare liksom hans ställning som oberoende härskare över en stor del av territoriet. I denna enighet blev vardera sidan huvudförutsättning för den andra sidans existens och ordet "enormt" räckte knappt för att belysa de fördelar vardera sidan hade av denna enighet. Enigheten var därför stabil och långvarig. I enigheten var de två sidornas legala status likvärdig, även om de två sidornas reella styrka inte var densamma. Genom att utse en ambassadör i Tibet och genom att skicka dit betydande resurser var det möjligt att upprätthålla en jämvikt mellan de två sidorna. Annars skulle den religiöse ledarens inflytande ha överskridit kejsarens på bekostnad av stabiliteten för bägge sidor.

Det är sant att förhållandena mellan Ching-hovet och Tibet genomgick en rad förändringar genom åren, men det grundläggande mönstret bestod ända till Ching-dynastiens slut. Det var på grund av detta förhållande som Tibet, till skillnad från Korea, Vietnam, Laos, Burma och Mongoliet, inte lämnade samarbetet med Kina. Tibet stod fast på Kinas sida också när brittiska trupper ockuperade Lhasa. Huvudskälet till detta var det gemensamma intresset som kom till uttryck i avtal om en mänsklig syn på lagen, nämligen att "folkets intresse är det högsta målet".

Ingenting annat än detta kan förklara enigheten. Det som inträffade i den tidigare Sovjetunionen och i Jugoslavien belyser saken. Också människor som talar samma språk kan skapa olika nationer. Har vi några avvikande synpunkter mot att folket i USA, Förenade Kungadömet, Irland, Australien och Kanada är olika självständiga nationer? Folkens vilja och strävanden är den viktigaste faktorn bakom oberoendet. En del av oberoendet förloras om en del av folket vill uppnå självständighet. Andra delar av oberoendet bygger på folkets vilja att styra sig självt och upprätthålla nationellt oberoende. Utan detta kommer självständigheten till slut att för-

lora sin innebörd. Den principen kommer inte att ändras på grund av militär ockupation eller administrativ kontroll, särskilt inte i våra dagar. Förhållandet mellan Tibet och Kina grundades på principen om enighet, och inte på militär ockupation och administrativa föreskrifter, utan helt och hållet på självbestämmande och nationellt oberoende. Därför kunde förhållandena mellan de två länderna vara stabila.

Under mer än hundra år, från Ching-dynastin till Republiken Kina, misslyckades Kina med att uppfylla sitt åtagande för Tibets säkerhet, främst på grund av Kinas egen svaghet. Men Dalai Lamas regering respekterade avtalen mellan de två parterna och gjorde inget för att ifrågasätta enigheten. Skulle Tibet ha försökt gå sin egen väg skulle landet lätt ha kunnat göra det, som Yttre Mongoliet, med tanke på den inre ordningen i Kina och förhållandet att främmande makter uppmuntrade Tibet att kräva oberoende. Vitboken hävdar att ingen någonsin erkände Tibet som en självständig nation. Det är inte sant. När Storbritannien härskade i Indien, särskilt under den tid då Simla-konventionen var ikraft, hade Tibet en ställning som ett självständigt land. Ansträngningarna att göra Tibet till en helt självständig nation fullföljdes inte fullt ut enbart på grund av att Dalai Lamas regering valde att inte göra det. De protester som den svaga kinesiska regeringen gjorde spelade i det sammanhanget ingen större roll.

När den kinesiska regeringen hade misslyckats med att uppfylla sina åtaganden under en lång tid och när stora delar av Tibet var ockuperade eller anslutna till grannländerna var Dalai Lamas regerings ställning ännu mer ansträngd. Det var då som förhållandena mellan Tibet och Kina blev ansträngda. För det första var Kina på väg att utvecklas till en modern nation med minskande inflytande för religionen. Religionen var inte längre lika viktig som den varit under Yuan-, Ming- eller den tidiga Ching-dynastin. Men dess inflytande kan ändå inte underskattas. För det andra hade Kina försvagats så mycket att det knappast kunde försvara sina egna intressen, något som Tibet däremot lärt sig att göra. Kinas militära understöd var inte längre någon nödvändighet och inte något som Tibet kunde lita på. För det tredje undergrävdes förbindelserna mellan Tibet och Kina alltmer av varuhandeln mellan Tibet å ena sidan och Storbritannien och Indien å andra sidan. För det fjärde hade

den kinesiska majoritetskulturen – Han – förlorat sin attraktionskraft i grannländerna i regionen och attraktionskraften hos folket i området minskade.

Denna process innebar att de två folken fjärmade sig mer än de två regeringarna och att skillnaden i tänkande blev större än andra skillnader. I tibetanernas ögon hade svekfullhet ersatt tanken på att vara allierade och vänner när det gällde folket i Szechuan-provinsen och muslimerna i nordvästra Kina. I de upplysta kinesernas ögon hade tibetanerna blivit bakåtsträvare och okunniga, "hälften människa och hälften djur", snarare än undersåtar till den levande Buddha. Även om denna ömsesidiga misstro inte skapade omedelbar splittring, lade den grunden till vedergällning från bägge sidor och en framtida splittring. Och den som styrte denna tragedi är ingen annan än Du, Deng Xiaoping.

Så tidigt som under 1940-talet började de tibetanska ledarna diskutera behovet av sociala reformer i Tibet. Vad de önskade var ett socialt system som påminde om det brittiska eller indiska med moderata reformer byggda på religiösa värden. I enlighet med tusenåriga traditioner ville de själva genomföra reformerna. De uppskattade inte tanken på att främlingar skulle genomföra reformerna, främlingar som Han-folket (Kuomintang-partiet lyckades upprätthålla respekten så att förhållandena mellan Tibet och Kuomintang var harmoniska). Inte heller ville man genomföra en revolution för att bekämpa jordägarna, fördela jorden och bekämpa klassfienterna. Det var inte bara den härskande klassen som hade den inställningen, utan hela samhället delade uppfattningen. Slagorden om att "de friviliga livegna skulle se fram emot det framtida kommunistpartiet" var bara ett slagord i Din propaganda. Slagordet representerade på inget sätt de stämningar som härskade bland de livegna när slagordet framfördes. Du kan lika väl fråga Dina tidigare medarbetare Ya Hanzhang och Phuntsog Wanggyal om de "verkliga framsteg" som kommunisterna uppnådde för sina tibetanska trälarna. Då kommer Du att inse att min uppfattning inte är snedvriden.

I själva verket var det största hindret för de livegnas befrielse de livegna själva – på samma sätt som det var i Tyskland och Ryssland.

(Fortsättning i nästa nummer)

TVs vänstervridning: Möt TV-bolsjeviken John-Sune!

Av Tommy Hansson

Fördomar. Konspirationsteorier. Svartmålning. Så farligt kan det väl inte vara.

Se där några av de omdömen som skeptikerna fällde om *Contra* och andra som hävdade att väsentliga delar av Sveriges radio/TV på 60- och 70-talen var vad man i dagligt tal kallade "vänstervriden".

Att vi hade rätt bekräftas med full tydlighet i TV-mannen John Sune Carlsons memoarer *Från television till ökad sändningstid* (Carlssons förlag). Inte bara det – Carlsons bok visar att verkligheten sannolikt var värre än vi anade.

John Sune Carlson (född 1929) kunde vid sin pensionering se tillbaka på en drygt trettioårig verksamhet vid svensk television, varav de senare som distriktsschef i Göteborg. Vad kritikerna av vänsterns härjningar anade – att Carlson tillhörde den hårda kärnan av TV-bolsjeviker – framgår i hans memoarer på ett nästan parodiskt sätt. Carlson har följaktligen föga sensationellt blivit föremål för ett idolporträtt i Svenska journalistförbundets tidning *Journalisten*.

Om sin egen position på vänster-höger-skalan skriver han (sidan 54): "Dessutom påverkades jag värderingsmässigt alltmer av den politiska utvecklingen, såväl hemma som utomlands. (...) Också jag vredes åt vänster, långsamt och lagom och inte mot min vilja. Och vänsterut har jag förblivit sedan 1965, dock aldrig någonsin som medlem i politiskt parti eller fraktion."

Att Carlson inte varit medlem i något parti kan kanske stämma men är i sammanhanget ointressant. Han tillhörde likväl under sin tid vid TV tveklöst vänsterns prosovjetiska fraktion; mer därom längre fram.

Pluralism ett anatema

John Sune Carlsons formella yrkes-

John Sune Carlson tillhörde den hårda kärnan av TV-bolsjeviker. Nu är han dessbättre pensionerad.

kompetens finns här ingen anledning ifrågasätta. I sin bok skriver han dessutom levande om ett stycke fascinerande svensk massmediehistoria som han uppfattade den. Men Carlson är en väderbiten dialektiker som ibland blir påhoppad, men lika ofta utdelar tjuvnyp åt andra. Fiender och ovänner har han uppenbarligen många. En av de mest prominenta är Siewert Öholm.

Orsakerna till John Sune Carlsons framgångsrika yrkeskarriär återfinns till betydande delar i hans förmåga att rätt avläsa tidens politiska signaler. Därmed inte sagt att han varit någon hycklare. Han har bara råkat ha de politiskt korrekta åsikterna vid absolut rätt tillfälle.

I dag är läget ett annat. Visserligen är vänster-höger-skalan alltjämt mycket användbar och levande. Och visserligen är alltjämt typiska vänsteråsikter synnerligen gångbara om man vill framtona som "medveten", "engagerad" eller kanske "ömsint" och "varmhjärtad", Jan Gillberg har myntat uttrycket "Gramsci-vänster" (efter den italienske kommunistledaren Antonio Gramsci) för att beteckna den moderna vänsterns strävan efter åsiktshegemoni. Denna teknik går ut på att definiera och göra gällande en opinionens huvudfärg. Sedan gäller det (med Gillbergs

ord) att "...genom 'utträngning' marginalisera debattörer och tankar som går på tvärs i förhållande till detta marxistiska 'sunda förnuft'."

Men där finns samtidigt i dag en större pluralism än under vänsterns absoluta guldålder. Och pluralism begriper sig John Sune inte på. Det faktum att satelliter och kablar samt reklampionjärer som Claes Nydahl vid *Radio Nova* gjort det möjligt för eterkonsumenterna att välja vad de vill se och höra, förblir ett anatema för rödskägg som John Sune Carlson.

Det är således med påtaglig förtjusning Carlson återger ett yttrande från Harry Schein (sidan 29): "Att inte ge publiken vad den vill ha är ingalunda odemokratiskt. Demokrati är inte en viljelös anpassning till en statisk majoritet. Demokratin kännetecknas av ett växelspel mellan majoriteten och dess ledning – som i viss mån är representant för minoriteter. Ett statligt monopolföretag har därvidlag uppenbara ledande uppgifter, i detta fall smakuppföstrande och undervisande skyldigheter."

Tydligare än så kan knappast en grötmyndig överhet framlägga sitt credo. Vad det i Scheins, Carlsons med fleras ögon är fråga om är alltså att rädda det mindre vetande svenska folket från dess egen smak. Fast mellan indignationsreportagen från USA, de albanska och östtyska långfilmerna samt kommunistpropagandan från kriget i Vietnam fick man väl ge folket dess opium i form av Eurovisionsslagern (fast även den angreps som vi snart skall se), Kalle Anka och hans vänner på julafton, bröderna Cartwright, Perry Mason eller John Drake.

Inte undra på att John Sune Carlson känner sig sviken av dem som var med om att införa den nya mångfalden med reklam och dansbandsmusik och en stor variation amerikanska och engelska spänningsserier. Att det är en smärtsam process för Carlson att tvingas ställa in pekpinnen i garderoben märks i hans bok.

Carlson "tjötar"...

Nu är ju inte John Sune Carlson någon dumbom. Tvärtom har han förmåga till

både logiskt tänkande och analys, liksom säkert andra positiva egenskaper. Men det finns en fråga där de intellektuella förmågorna totalt slår slint – Vietnamkriget. Här förvandlas John Sune Carlson från ett ärrat TV-proffs till pastor Carlson, en hallelujaropande predikant med självpåtagen rätt att förtrycka andras åsikter.

I Carlsons bok märks inte en antydning till försök att analysera Förenta staternas syften med engagemanget i Indokina, eller något slags medvetenhet om att kommunist-sidan gjorde sig skyldig till krigsförbrytelser. Däremot "tjöt" göteborgaren Carlson (som för övrigt är bosatt i Täby och betraktar Göteborg som en bonnig landsortshåla) i tid och otid om USAs ambition att "bomba Vietnam tillbaka till stenåldern", liksom om "befrielsen" av Sydvietnam 1975. Detta är i stort vad John Sune Carlson förmår när det gäller att bedöma det komplicerade utrikespolitiska skede som var Vietnamkriget. Och det verkar nästan som om de amerikanska "Gimännens" svåraste försyndelse var, att de föredrog den amerikanska ölsorten Budweiser framför det "betydligt bättre" vietnamesiska ölet 33 (som dock i betydande mängder inmundigas av de amerikanska soldaterna i TV-kanalen Femmans utmärkta Vietnam-serie Pluton B i Vietnam).

Men så har också John Sune i slutet av 70-talet, i sällskap med den beundrade Moskva-kommunisten Sara Lidman, villigt låtit sig fraktas runt i det "befriade" före detta Sydvietnam och det av vietnameserna invaderade Kambodja. Carlson kunde fråga båtflyktingarna i väst om de tycker att deras land blev "befriat".

Alla som tycker annorlunda om Vietnam än Carlson och hans meningsfränder av typ Ingela Romare, Lennart Malmer, Erik Eriksson, Göran Palm och Sara Lidman avfärdas överlägset såsom varande patetiska figurer längst ute på högerkanten, knappast ens värdiga en grimas.

Allt tal om vänstervridning tillbakavisar John Sune Carlson föga oväntat med suveränt förakt under kapitelrubriken "Vilken vänstervridning?". Moderate riksdagsmannen Tage Adolfsson – som 1972-73 varnade för att det fanns 25-30 vänsterextremister i vardera TV1 och TV2 – avfärdas som "mccarthyist". Adolfsson fick för övrigt medhåll av den kände TV-mannen Åke Ortmark, ett av de tre "O:na". Något som Carlson kommenterar så: "Några vänsterextremister med bomber i

Författaren och medianalytikern Christopher Jolin vid ett framträdande 1974. Jolin var vid denna tid ännu en liberal demokrat; tyvärr övergav han senare detta synsätt. (Foto: Tommy Hansson)

garderoben kunde han inte visa upp (...)". Naturligtvis uttrycker sig Carlson också syrligt om Christopher Jolin, författaren till bestsellern *Vänstervridningen – hot mot demokratin i Sverige* (1972).

Det var förstås alldeles sant att ingen kunde visa upp några bombförsedda vänsterextremister i garderoberna. Men det var inte den typen av extremister som Adolfsson, Ortmark, Jolin och andra kritiker av vänstervridningen åsyftade, utan sådana TV/radio-medarbetare som använder mediet för att föra ut egna, extremt vänstervridna åsikter. John Sune Carlson är själv ett sådant exempel.

Fälldes av radionämnden

Som bekant anmäldes till den numera avsomnade Radionämnden kopiösa mängder TV- och radioprogram för att de upplevdes strida mot avtalet mellan staten och Sveriges radio, samt radiolagens krav på opartiskhet och saktighet. Det var ytterst få program som verkligen fälldes.

Ett sådant exempel var emellertid vänsterpjäsen Nils Johan Andersson m fl som visades i TV2 strax efter kanalstarten jämte en efterföljande diskussion. Detta kontroversiella teaterstycke handlade om Norrbottens järnverk (NJA). Radionämnden fann här i motiveringen till sitt beslut, att pjäsen och diskussionen "tillsamman-

tagna strider mot radiolagens och avtalets krav på saktighet och opartiskhet". John Sune Carlson var producent för programmet i fråga, och fällningen gick honom uppenbarligen djupt till sinnes.

Också TV-serien *Från socialism till ökad jämlikhet* 1971 som handlade om socialdemokratins utveckling fälldes.

Artikelförfattaren har en pärm full med Radionämndens beslut från 70-talet om anmälda program. Det skulle dröja till 1988 innan han hade nöjet att anmäla program som faktiskt fälldes. Det gällde då två program i P1s "Globalradion" om situationen i Angola. Inslagen hade de nästan löjligt propagandistiska rubrikerna Angola: Svensk medicin bot mot Botha? (1988-01-14) respektive Angola: Sverige hjälper – UNITA stjalper (1987-12-23).

Slutklämmen i detta radionämndsbeslut, som sändes till artikelförfattaren och UNITAs representant i Sverige som också anmält programmen, lyder: "Sammanfattningsvis finner radionämnden att de granskade programmen om Angola var så ensidiga att de strider mot kravet på opartiskhet i 6 § radiolagen." Undertecknare är Staffan Vängby och Hack Kampmann.

Mediavänstern

Gång efter annan återkommer John Sune i sin bok till det nöta temat att det är hans

och andra journalisters uppgifter att avslöja "makten", företrädesvis politiker, kommersiella intressen (Carlson har ett "gott" öga till Volvo) och svensk vapenindustri. Men att media själva skulle utöva makt över människors liv, det tycks författaren märkligt omedveten om. Särskilt obenägen är han att erkänna, att den gruppering som bland annat kallats mediavänstern skulle utgöra någon maktgruppering.

Ändå hade just denna konstellation, låt vara indelad i olika fraktioner, under en lång följd av år praktiskt taget äsiktmonopol i TV och radio. Delar av detta monopol lever som nämnts förvisso kvar, särskilt på radions P1 och i de båda statliga TV-kanalerna, men lyckligtvis har den mångfald som började framträda i slutet av 80-talet gjort situationen mer uthärdlig för konsumenter som inte ständigt och jämt vill få sig itutat av magistrar av typ John Sune Carlson vad de bör tänka och tycka i vitala frågor.

Visserligen händer det att Carlson kritiserar vänsterextremistiska opinionsbildare som Jan Myrdal och Jan Guillou (och mesta delen av den kritiken är befogad); han gillar heller inte Pol Pots Kampuchea (som Kambodja kallades av Röda khmerna). Sådan kritik bör dock snarast uppfattas som internt käbbel inom vänstern. Carlson å sin sida favoriserar i de flesta fall sovjetiska intressen framför kinesiska.

Vad som kanske ej varit uppenbart för alla, men som kommer fram i Carlsons bok är att det fanns TV- och radiomedarbetare som alls inte var lyckliga över vänstervridningen. Exemplet Ortmark tar författaren själv upp; andra dissidenter var Henry Christensson (avlidet i januari 1966) och Ilgars Linde. Det fanns säkert fler. När vänstermaffian tryckte på för att stoppa TV1s sändningar av det "kommersiella jippet" Eurovisionsschlagern 1976, hölls det stormöten på TV2 för eller emot möjligheten att rycka in i stället. En röststark

grupp ville trotsa vänstermaffians dekret, och John Sune Carlson sågs i det sammanhanget som något av TV-bolsjevikerens "grå eminens". TV2-medarbetaren Gunnar Palin konstaterade inför ett stormöte: "Vi på Rapport hinner inte sitta där hela dan och gagga med John Sune och dom andra" (sidan 150).

Det kan slutligen finnas anledning fundera över vad Jan Samuelsson och Gösta Hultén skrev i boken *Mediavänstern* (1983):

"Vi ser mediavänstern som vår nya överhet. Massmedia skall granska alla. Men vem skall granska massmedia? (...) Mediavänstern utgör ett hot mot demokratin, därför att den driver en politik som inte överensstämmer med befolkningsmajoritetens uppfattningar och därför att den strävar efter kontroll över massmedia och därmed monopol på äsiktproduktion."

Tjugo år sedan Gunnar Unger avled

Oöverträffad gisslare av vänstern

För *Contra*-läsare som passerat fyrtio är säkert Gunnar Unger ett välbekant – och uppskattat – namn. Som signaturen "Sagittarius" var han under en lång följd av år under vinjetten "Apropå..." en garant mot den vänstervridning och politiska korrekthet som ställvis grasserade (och fortsätter att göra så) också i det högborgerliga *Svenska Dagbladet*.

Eftersom det i år är tjugo år sedan Gunnar Unger/Sagittarius lade ner pennan, presenteras här ett nostalgiskt porträtt av honom.

Gunnar Unger föddes i Stockholm den 16 december 1915, son till konteramiral Gunnar Unger och hans maka Malin, född Axell. Han kom att växa upp på nedre Östermalm i Stockholm i en ärkekonserverativ miljö som inte kunde undgå att påverka honom i de flesta avseenden. Möjligen med undantag för yrkesvalet – journalist var inte något man gärna blev i dessa

kretsar, där det naturligaste var att bli militär, ämbetsman eller som sista utväg präst.

Sin dräpande stilistiska ådra ärvde Unger av sin far sjöofficeren och sjökrigshistorikern, vars tunga akademiska avhandlingar dock av naturliga skäl inte lämnade samma utrymme för den "politiska svartkonst" (en recensents omdöme) som sonen med förkärlek skulle göra till sitt speciella kännetecken i sin polemiska produktion. Gunnar Unger var också en lysande allmänkäsör, reseskildrare, recensent och personteknare; ett av hans specialområden var detektivromaner.

Konservativ livssyn

Gunnar Unger kom på olika sätt att personifiera begreppet "kämpande konservatism", vilket också var titeln på en antologi publicerad 1971 som han var redaktör för. Varför konservativ? Unger ger i sin memoarbok *Rapsodi i blått* (1975) följande finstämda svar:

"Pappa tog mig i början på 20-talet till Kungl Teatern för att se hans älsklingsopera 'Hoffmans Äventyr', som jag väl sedan dess varit på något hundratal

gångar...Genom Hoffman fann jag Poe, genom Poe Baudelaire och alla de andra författare Pappa helst inte velat att jag skulle läsa, men aldrig sökte hindra mig från att läsa. Genom dem erfor jag redan i tonåren den svindlande dragning till avgrund och natt, som – har jag sedan kommit att fatta – nog är den viktigaste förutsättning för en sant konservativ livssyn. Ty den som aldrig känt den sugande dragningen till avgrund och natt, lockelsen att driva och sjunka, att flykta och falla, kan aldrig rätt uppskatta värdet av form och norm, av tradition och kontinuitet." (s 44)

I slutet av *Rapsodi i blått*, som utgavs kort tid före Ungers död, fortsätter han på samma tema:

"Hur kan en människa överhuvudtaget vara konservativ i våra dagar? Den frågan hör man inte så sällan från tanklösa vänstermän! Jag skulle, mot bakgrund av den politiska utveckling jag här ovan sökt teckna, vilja svara med en motfråga: hur kan man låta bli att vara konservativ just i dag? Jag skulle vilja påstå att just i dagens värld är konservatism inte bara möjlig, utan nödvändig, nödvändigare än någonsin, att just i dagens värld har konserva-

tismen en större uppgift att fylla än den haft sedan franska revolutionens tidevarv, då den först medvetet formulerades. (Dessförinnan var ju alla vettiga människor konservativa utan att man behövde tala om saken)...Då gäller det till att börja med att inskräpa hur oriktigt det är att identifiera konservatism som en åskådning som vill bevara status quo. Det gäller att skilja mellan en passiv, negativ konservatism, sådan som präglar stora delar av den svenska socialdemokratin i dag och inom parentes sagt inte så små delar av den s k borgerligheten, d v s konservatism i dålig mening och konservatism i god mening, en aktiv, positiv, dynamisk, kämpande konservatism, som kan väcka entusiasm och anslutning. Om man skulle tillämpa en sådan konservatism på de rådande förhållandena, på status quo i vårt land, blir resultatet ett program, som i all blygsamhet vill förändra det bestående i bara två hänseenden: genom en ny utrikespolitik och en ny inrikespolitik."

Det är att beklaga att det inte förunnades Unger att själv uppleva slutet på det fyrtioåriga socialdemokratiska maktinnehav som han stödde med sina vassa penna kämpade emot – han avled ett drygt halvår före den borgerliga valsegern 1976.

"En skam..."

Få svenska skribenter var som Gunnar Unger så älskad av sina beundrare och avskydd av sina meningsmotståndare. *Expressens* Bo Strömstedt ansåg att Unger/Sagittarius var "Svenska Dagbladets sämre jag", medan den notoriske kommunistiske medlöparen Torsten Ekbohm gick ett steg längre och hävdade att Unger var "En skam för svensk dagspress". Omdömen som föremålet självt utan tvivel begärligt sög åt sig som de yppersta superlativer...

En sak är klar – Gunnar Unger var en av de elakaste och samtidigt elegantaste skribenter som huserat i svensk press. Om den vördade tidningen *Aftonbladet* skrev han i sin kolumn i *SvD* den 21 juni 1974:

"Apropå språk påpekade redan baron Holberg att 'det mesopotamiske Sprog er et underligt sprog' och detsamma kanske skulle kunna sägas om det politiska språket. En lärd avhandling i ämnet har skrivits av ingen mindre än chefredaktören för *Aftonbladet*, fil lic Gunnar Fredriksson, känd filosof från Lund. Med stort skarpsinne har hr Fredriksson påvisat det politiska språkets förrådiska natur: hur man genom tvetydigheter, dubbelmeningar,

glidningar och medvetet användande av vissa termer i annan bemärkelse än den ursprungliga avsedda kan förvilla sin publik. Möjligen kan man tycka att hr Fredriksson inte alldeles lyckats tillämpa de slutsatser, han kunnat dra av sina iakttagelser, i sin egen tidning. Men dess uppgift är ju också, enligt vad en av hans närmaste medarbetare brukar framhålla, inte att informera utan att agitera. Under sådana förhållanden är det knappast ägnat att förvåna om man som *Aftonbladet* driver förenklingskonst ända därhän att det enkla blir liktydigt med det simpla."

Den oöverträffade hr Unger

Envar som läser formuleringar av denna halt inser naturligtvis, att någon naturlig arvtagare till Gunnar Unger inte finns.

OBS!

Men Gunnar Unger hade också ett liv före *Svenska Dagbladet*. Efter fil kand-examen 1938 utsågs han 1940 till en befattning inom den statliga och krigstida Informationsstyrelsen. Informationsstyrelsens uppgift var att upprätthålla den svenska befolkningens moral under krigsårens påfrestningar medelst slogans av typ "En svensk tiger" och "Spionen lägger pussel". Därigenom kom han i närmare kontakt med krigsårens svenske utrikesminister Christian Günther, som han kom att beundra. Några andra av Ungers "husgudar" var förre Opera-chefen Harald André, finansmannen och uppfinnaren Axel Wenner-Gren, MoDo-chefen Carl Kempe och överståthållaren i Stockholm, Torsten Nothin.

Den 15 mars 1944 utkom första numret av tidskriften *OBS!*, i vilken Unger var en drivande kraft. *OBS!* föddes ur en medveten strävan hos Unger jämte några medarbetare att skapa "en stridbar och konservativ tidskrift". Nära medarbetare

var de jämnåriga Arvid Fredborg (tyvärr nyligen avliden) och T G Wickbom. Sedan *OBS!* gått i graven några år in på 50-talet blev Unger värvad till "Svenskan" sedan han först tackat nej till ett erbjudande om att arbeta för Torsten Kreuger (ägare till *Aftonbladet* och *Stockholms-Tidningen*).

Gunnar Unger var en reslig gestalt i mer än ett avseende. Envar som mött honom kunde inte gärna undgå att imponeras av denna nära två meter långa gestalt med sin känsla för gamla fina traditioner, inklusive det svenska kungahuset, samt ordens välörer. Han insåg med smärtsam tydlighet den dödliga fara gentemot det svenska demokratiska samhället som vänster rörelsen utgjorde; följaktligen blev samma rörelse en av hans käraste måltavlor som kolumnist. Ett avslutande exempel:

"Frihet åt eskimåerna..."

Den 12 maj 1974 skrev Sagittarius i sitt blad om ett flygblad spritt av några som kallade sig "DFEG", vilket stod för De förenade eskimågrupperna och som förespråkade "Danmark ut ur Grönland" och "Solidaritet med Grönlands folk". Syftet med flygbladet var att förlöjliga slagordsvänstern - jag vet, ty jag var med om att sprida det. Lyckligtvis fick Gunnar Ungers bättre jag Sagittarius flygbladet för sina ögon och fattade genast galoppen; följaktligen skrev han i *SvD* en raljerande "Apropå"-artikel på sidan 3 bl a följande:

"Apropå nationella befrielseörelser, självbestämmanderätt, autonomi och sådant var det ej alltför länge sedan en aktad och allmänt avhållen svensk författare formulerade pagollen: 'Nordpolen åt nordpolackerna!' Han har sedan den gången hunnit få många efterföljare runt om i världen. Nationalismen, som på 1800-talet gjorde sitt blodiga segertåg genom Europa, har numera erövrat både den andra och den tredje världen...(därefter redogör författaren för innehållet i "Eskimågruppernas" flygblad). Ty vem skulle inte vilja tillhöra den dejliga danska övärlden och lyda under drottning Margrethes milda spira? Även Sverige har ju en gång...men tyst min mun får vi socker. Vi är ju ändå goda storsvenska patrioter – eller är vi det?"

Gunnar Unger dog i en cancersjukdom den 6 februari 1976. Han blev 60 år gammal, efterlämnande hustru och fem söner samt en stor beundrarskara. Svensk press har varit bra mycket tråkigare och andefattigare sedan dess.

Tommy Hansson

Slutet på den (sovjetiska) parentesen

"En socialistisk oktoberrevolution", som inte var revolution, inte var socialistisk och inte lögde rum i oktober. Denna historiska paradox ur folkmun är en genialisk sammanfattning av falsarierna på vars grund den kommunistiska frälsningsläran skulle förverkligas.

Staffan Skott har under drygt ett kvartssekel skrivit artiklar om den blodbesudlade sovjetismen från dess huvudstad, Moskva.

I den här aktuella boken framhäver han främst *Tio år som skakade världen*. Från Brezjnevs hädangång 1982, fram till sovjetfeodalismens (temporära?) avveckling. Alltför många tycks längta tillbaka till den despotiska underdånigheten.

Fenomenet förekommer inte bara hos de hungriga postkommunistiska folkmassorna i Ryssland. Är inte det tecken på sjukdom i det i stort välmående svenska samhället, att kommunistbossen Schymans parti växer så det knakar? Man förundras att nynazismen breder ut sig. Medan nazismens värre variant, den omdöpta marxismen, fortfarande är rumsren.

Det räckte med bara verbal förnyelse och kosmetiska ingrepp i den blodbesudlade ytan. Den fruktansvärda sanningen att det aldrig hade uppstått en Hitler utan Lenin och Stalin förträngs. Den gigantiska katastrofen som blottats efter kommunismens fall, försöker vänsterns litterära apologeter smussla undan med att blanda bort begreppen.

I boken "Utrota varenda jävel" buntar till exempel Sven Lindqvist ihop den katolska inkquisitionens utrotning av Latinamerikas indianer med bland annat imperialismen cirka 300 år senare. Poängen är att ta udden av alla folkmord begångna i marxistreligionens namn.

I stället för att hedra de omkring 50 miljoner människor, vars liv släckts av bödlar anförda av den avgudade Stalin, via spridning av den hemska sanningen att kommunismen flera gånger om överträffat nazismen i mord och bestialitet, mildras brotten med hänvisning till andra "mindre ärofulla" folkmord under mänsklighetens historia.

Till att börja med har vänsterns svenska apologeter lastat folkmorden och all ondska på den paranoide Stalin. Lenin hölls i helgd. En parallell till nazisternas beteende efter Hitlers död och nazismens nederlag.

"All ondska berodde på Hitler som snedvridit nationalsocialismen som det egentligen inte var något fel på." Nu är vänstern i färd med att rentvå den paranoide marxism-leninismen i sin helhet.

I själva verket var det just Lenin som den 18 januari 1918 krossade Rysslands spirande demokrati. Med brutalt våld upplöste han den konstituerande församlingen. Kommunisterna var i minoritet men lyckades ändå igångsätta det barbariska inbördeskriget. Ett tidigare aldrig skådat, drygt 70-årigt utrotningskrig mot den egna nationen. Verkan kommer att bli förödande för många framtida generationer, innan giftet ebbat ut.

Bokens författare, Staffan Skott, låter oss ta del av tidigare ej kända fakta om verklighetens Lenin. Inför ett bondeuppror beordrade han sina hejdukar: "Avrätta dem genom hängning, så att folk ser det... minst hundra stycken." (Här finns verklig täckning för "Avrätta varenda jävel"). År 1990 har historikern Radzinskij uppdagat bland annat Lenins personliga telegramorder om utrotning av tsarfamiljen. Detta skede har utretts i en bok och offentliggjorts i tid-

skriften *Ogonjok*. Men sådant stoppar väl knappast Rysslands nynazister att fortsätta beskylla "judarna" för morderna på tsarfamiljen. (Judarnas förmenta mord på Jesus, har fått en ny, avdammad variant).

Efter nazismens fall företogs avnazifiering. Paradoxalt nog bryr sig FN om hur de skall bestraffa klåparna i folkmord som härjade i inbördeskrigets före detta Jugoslavien. Som om de miljoner marxistiska krigsförbrytare i före detta Sovjetväldet hade vistats på en annan planet. Jordens största stat med enorma naturrikedomar, kunde inte försörja sin egen befolkning – men hade anspråk på att "befria världens folk". Enbart det är ett gigantiskt brott mot mänskligheten.

Staffan Skotts bok är en bra och lärorik komplement till vår nutidshistoria. Men den hade vunnit mycket i överskådlighet, om allt det välkända före Breznev hade utelämnats.

Marek Zyto

Staffan Skott: *Slutet på den sovjetiska parentesens. Tio år som skakade världen. Tiden.* ISBN 91-550-4158-2.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställt av Carl G. Holm. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är en sammanfattning av originalkällan, om inte annat markerats med citationstecken.

Pensionsbluffen

År 1959 fattades beslut om införande av den allmänna tjänstepensionen, ATP. Principen var att alla löntagare (och de företagare som så önskade) skulle tjäna ihop en pension utöver den låga folkpensionen. Denna tilläggs pension skulle baseras på de inkomster som pensionären haft under sitt aktiva yrkesliv och de avgifter som arbetsgivarna skulle betala. Folkpensionen var visserligen låg, men den gick med nöd och näppe att leva på. När alltför få fick tilläggs pension ansåg emellertid staten att den kunde dra ner på folkpensionen. Det fick till följd att de som trots allt bara hade folkpension inte kunde leva på den. De fick istället ett "pensionstillskott", som utformades så att staten kunde ta tillbaka en stor del av den pension som utlovats till dem som hade låga inkomster. Tjänstepension blev ingen ersättning för de avgifter som betalats in av arbetsgivarna utan för de flesta en reguljär folkpension.

Den som tjänat ihop en pensionspoäng (av 6,5 möjliga) får 20.990 kronor i ATP. Men samtidigt dras pensionstillskottet på 19.410 kronor per år in. Netto för en pensionspoäng blir alltså 1.580 kronor per år. Full ATP (6,5 poäng) ger 135.400 kronor i pension per år. Om detta jämförs med vad den som inte tjänat in någon ATP alls får och de bidrag som reduceras på grund av högre inkomst blir skillnaden mellan ingen ATP och full ATP 23.600 kronor, 111.800 kronor försvinner alltså på vägen.

Trots det alltså ytterst ihåliga ATP har systemet blivit för dyrt och ska nu reformeras från grunden. Det kommer för flertalet pensionärer medföra lägre pensioner i framtiden.

Stoppa pengarna i madrassen

När pensionärer får bostadstillägg räknas förmögenheten av. De kommuner som hanterar bostadstilläggen utgår från att pensionärerna kan få 15 procents avkast-

ning på sina pengar. Den som har 100.000 kronor på banken beräknas alltså tjäna 15.000 kronor, vilket minskar utrymmet för bostadstillägget. Tillägget sänks med 6.750 kronor. Om pensionären bara får 8 procents ränta (vilket är ungefär så bra som går att få på banken) blir det netto efter skatt kvar 5.600 kronor. Netto har pensionären alltså minskat sitt konsumtionsutrymme med 1.150 kronor per år eller en hundralapp i månaden genom att äga 100.000 kronor. Den socialdemokratiska tidningen Arbetet i Malmö konstaterar efter att ha gjort beräkningen att en pensionär tjänar mer på att stoppa pengarna i madrassen än att sätta in dem på banken.

Vi ägs av stat och kommun

När merparten av våra inkomster går bort i skatt och många försörjs av bidrag är det inte konstigt att vi förvandlas till livegna. En livegen heter Elvy Fröbom och bor i Eskilstuna. Elvy är 85 år och bor i servicehus. Ingen bra affär för en kommun. Elvy skulle gärna vilja flytta till Norrtälje där hennes son bor. Hon skulle då kunna få hjälp med mycket och dessutom daglig kontakt med sina anförvanter. Men Elvy är livegen. Norrtälje kommun vägrar att låta Elvy flytta in och därför sitter hon fast i Eskilstuna.

Polisen har resurser när det gäller

Polisen i Västerort i Stockholm har 3 000 uppklarade ärenden och klagar offentligt på att de saknar resurser. Karin Persson i Spånga berättar i Dagens Nyheter vad resurserna används till. Karins terrier sprang i november bort från familjens tomt. Några kvarter bort hittades hunden och kunde av polisen återlämnas till matte och husse. Så långt var allt gott och väl. Men nu finns det en lokal ordningsstadga som säger att hunden ska vara kopplad och följd. Så polisen ägnade trettio minuter för att förhöra husse om varför hunden var okopplad. De 3 000 andra ärendena fick ligga och vänta på åtgärd medan hundbrottslingens fall utreddes grundligt.

Ingen utrikeshandelsstatistik

Statistiska Centralbyrån klarar inte av EU. I december hade ännu ingen månadsstatistik för utrikeshandeln publicerats. Den publicerades tidigare med någon månads fördröjning. Självklart har rutinerna för statistikinsamlingen måst läggas om eftersom det inte finns tullblanketter av det gamla slaget att bygga statistiken på. Alla som exporterar till EU eller importerar från EU tvingas emellertid fylla i statistikblanketter. Så underlaget finns. Finland, som också blev ny EU-medlem i januari 1995 har klarat omställningen bra. Och vill man få uppgifter om Sveriges handel med icke EU-länder som Kina, Indien eller USA går det utmärkt att vända sig till

dessa länders statistiska myndigheter. De vet mer än SCB i Sverige.

(Svensk Handel, Stockholm)

Svenska regeringen slår till – mot svenska företag

Svenska regeringen tycker illa om reklam som är riktad till barn. Enligt svensk lag (och avtalet mellan staten och TV4) är det förbjudet med reklam som riktar sig till barn i TV. Men inom EU finns det också krav på att TV-program ska distribueras fritt mellan länderna. "Utländska" TV-kanaler som TV3 och Femman kan därför fortsätta att sända TV-reklam riktad till barn, eftersom de lyder under brittisk lag och Sverige får inte ingripa mot dessa sändningar.

Dock har svenska regeringen – genom kulturminister Margot Wallström – hjältemodigt slagits för att möjliggöra ett förbud mot reklam till barn i de "utländska" TV-programmen. Det lyckades i så måtto att EU accepterar att Sverige förbjuder svenska företag att annonsera. Men däremot accepteras inte att utländska företags annonsering påverkas. Följden blir att svenska Brio förbjuds att annonsera, medan danska Lego eller amerikanske Fisher-Price kan fortsätta som tidigare.

(Dagens Industri, Stockholm)

77 procent i skatt

Den tidigare borgerliga regeringen försökte ordna budgetunderskottet genom att minska de offentliga utgifterna. Visserligen har den nuvarande socialdemokratiska regeringen också tvingats till utgiftsminskningar, men en stor del av saneringen sker istället genom skattehöjningar. I den så kallade tillväxtpropositionen redovisas prognoserna för vad som ska hända framöver. I finansplanen 1994 (borgerlig regering) räknade man med att de offentliga inkomsterna skulle öka med 90 procent under perioden 1995-1998. De offentliga utgifterna skulle minska med 52 procent. De offentliga inkomsterna skulle öka med 44 procent av den beräknade BNP-ökningen. I tillväxtpropositionen från hösten 1995 (socialdemokratisk regering) räknar man med en ökning av offentliga inkomster med 142 procent, samtidigt som de offentliga utgifterna ska minska med 54 procent. Resultatet av detta (som påverkar BNP-ökningen) blir att stat och kommun tar hand om 84 procent av BNP-ökningen. Nu är inte allt skatter, men skatterna kommer att ta 77 procent av BNP-ökningen.

Till fördelarna med den nya regeringens program hör, vilket bör noteras, dock att den beräknade statsskulden vid utgången av 1998 kommer att uppgå till knappt 30 procent av BNP istället för tidigare prognostiserade 45 procent.

(Näringslivets Ekonomifakta)

Tumba attackerar Riksbyggen (s)

Sven Tumba har i en nyutgiven bok, *Mitt rika liv eller Den nakna sanningen*, berättat om sitt samarbete med socialdemokratiskt styrda Riksbyggen i projektet med Ullna golfbana norr om Stockholm. Ullna är en av Stockholms mest påkostade golfbanor och den var Tumbas ögonsten. Tumba engagerades som konsult och kostnaderna rusade i höjden. Det blev Stockholms bästa golfbana, men också Stockholms i särklass dyraste. Sven Tumba har ännu inte fått ut sitt arvode för arbetet med Ullna-banan. Han har krävt 850 000 kronor. Riksbyggen har nekat att betala ett öre med hänvisning till de stora kostnadsöverdragen. Nu har det emellertid kommit fram vad kostnadsöverdragen berodde på. Banchefen på Ullna, Claes Mellgren, berättade i maj 1994 att Riksbyggen betalt åtskilliga luftfakturor, vilka dragit upp kostnaderna med mellan 5 och 10 miljoner kronor. Tumba skröder inte orden i sin bok och menar att höga Riksbyggen-chefer varit inblandade och att pengarna gått till ett gott leverne för många högt upp i den socialdemokratiska ledningen. Tumba kommenterar i GT: "När man blivit utsatt för 'sossemaffian' är ut och är in, och samtidigt sett hur de trixar inbördes med tjänster och gentjänster hit och dit, så kan man inte låta bli att fråga sig hur många av dem som varit med och delat på Ullna-kakan".

Statsstöd till nya SKP/APK

Arbetarepartiet Kommunisterna, de Stalintrogna egen lilla sekt, gick som Contra tidigare har berättat i konkurs sommaren 1995. Partiledaren Rolf Hagel och hans medarbetare hade dock planerat konkursen grundligt. Inom kort startades ett nytt parti – utan skulder och med 50 lokalavdelningar, som alla var tidigare lokalavdelningar inom APK. Det partiet kunde dessutom lägga beslag på det nu lediga partinamnet "Sveriges Kommunistiska Parti", det namn som tidigare innehafts av nuvarande vänsterpartiet och senare även av en maoistisk sekt som bytte namn till

Solidaritetspartiet och senare lades ned.

En extra finess i Hagels och hans kompanjoners upplägg var att den sparade personalen på APK (Rolf Hagel och hans hustru Barbara, en östtyska som Rolf Hagel träffade under sina besök hos broderpartiet SED i Östtyskland) engagerades på det nya SKP, men att de betalades med ersättning från den statliga konkursgarantin som garanterar de anställdas löner i upp till sex månader. Sedan lönegarantin tagit slut är paret Hagel berättigad till arbetslöshetsersättning. Det nya revolutionära partiet har alltså kunnat byggas upp med statliga medel.

Tidigare levde APK på bidrag från Sovjetunionen. Genom dokument i det sovjetiska kommunistpartiets centralkommitté är det klarlagt att APK genom åren fått minst 12 miljoner kronor i bidrag från Sovjetunionen.

(Expressen)

EU-kritiker i näringslivet

I Storbritannien är det högerflygeln och näringslivet som står för kritiken mot EU, som uppfattas som en socialistisk organisation. I Sverige har den typen av kritik inte haft så många anhängare, men en av dem som uttalat sig är VD:n för Svenska Ångfartygs AssuransFörening, Sveriges nionde största sakförsäkringsbolag: "EU är en socialistisk dagdröm med genomgripande regleringar och politisk omfördelning av resurser över nationsgränserna – undra på att socialdemokraterna ville gå med. EUs detaljregleringar av alla möjliga och omöjliga områden skulle lämna Stalin grön av avund."

UTLANDS-NYTT

EU vill höja fiskpriserna

På Economists nyuppräntade lista över ekonomisk frihet, där man rankat 102 länder, finns inget EU-land med i täten. Först på sjunde plats kommer Storbritannien. Sverige ligger som nr 48.

Ett exempel på vad EU medför i kostnadshöjningar för konsumenterna kommer från Norge. Norge är ju inte med i EU, men EU är en viktig marknad för den norska exporten av lax. Lax är numer främst odlad och i EU (till exempel Skottland) finns också laxodlare. Den norska laxen kostade (i grossistledet) 20 kronor per kilo i början av december 1995. Sedan slog "frihandelsorganisationen" EU till och fastställde ett minimipris på 27 kronor, en ökning med 35 procent. Minimipriset är satt för att skydda EUs egna laxodlare. Men de norska laxodlarna är inte missnöjda. De har inte tyckt om konkurrensen och ser gärna att det trillar in ytterligare en halv miljard norska kronor i deras kassa. De som betalar är konsumenterna i EU-länderna (bland annat Sverige).

Nu är Norge på inget sätt bättre än EU, tvärtom. De norska tullarna på livsmedel är högre än i nästan alla andra europeiska länder. För att skydda den ineffektiva norska livsmedelsproduktionen finns skyddstullar som gör Norge till Europas i särklass dyraste matland. Till stor glädje för livsmedelshandlarna i de svensk-norska gränstrakterna.

Burmas socialism och risskörden

Burma (militärjuntan kallar det Myanmar) var vid Andra världskrigets slut ett av Asiens mest välmående länder. Men sedan kom socialistiska planekonomier till makten och det gick som väntat. Nu är inte Burma bara ett av Asiens fattigaste länder, utan ett av världens fattigaste länder. Resten av Asien har som bekant genomgått en remarkabel ekonomisk utveckling och många länder har därmed tagit steget upp i industriländernas krets. Redan 1934 slog Burma sitt rekord som risproducent med en skörd på 3,4 miljoner ton. Under säsongen 1994-95 uppgick risskörden till 1 miljon ton. Vilket väl har svarat mot nivån under det socialistiska styret. Men nu har planhushållarna i Rangoon (Yangon kal-

lar juntan staden) börjat tänka i mer marknadsekonomiska banor och nu beräknas skörden nå upp till 1,5 miljoner ton. Men det behövs alltså mer än en fördubbling för att nå upp till nivån för 1930-talets rekord. I övriga risproducerande länder har man på grund av "den gröna revolutionen" med bättre rissorter mångdubblat risskörden under de senaste decennierna. Men det är i de kapitalistiska marknadsekonomierna i Asien. I planekonomierna har tiden stått stilla och befolkningen blivit allt fattigare.

(Financial Times, London)

Tjeckien och Singapore till klubben

De rika industriländernas samarbetsorganisation OECD fick 1994 sin första tillökning på länge, då Mexiko blev medlem. De snabba ekonomiska framstegen i Asien har nu tagit sitt första uttryck på OECDs medlemslista, när Singapore blivit medlem (tidigare har enda medlemmen i Östasien varit Japan). Också Tjeckien har blivit medlem i OECD, ett uttryck för att landet tagit de längsta och mest bestämda stegen från planekonomi till marknadshushållning av de forna sovjetiska satellitstaterna i Öst- och Mellaneuropa.

Hongkong 17 månader innan syndaflo den

Den blodsbesudlade kommunistregimen i Peking förbereder nu som bäst maktövertagandet i världens ekonomiskt mest liberala område, den brittiska kronkolonin Hongkong (nummer ett på Economists lista över ekonomisk frihet). Pekings maktövertagande ska ske den 1 juli 1997 och redan nu kastar det sin skugga över invånarna i Hongkong. Många miljoner av dem är politiska flyktingar från Kommunist-Kina och ytterligare många miljoner är ättlingar till sådana flyktingar. Ett mindre problem i sammanhanget, men dock ett nog så intrikat problem, är de fortfarande 21 000 flyktingarna från det kommunistiska Vietnam som hålls inspärrade i flyktingläger i Hongkong. Äntligen kanske de frihetstörstande vietnameserna ska slippa ifrån att sitta inspärrade. Kineserna har klart deklarerat att dessa vietnameser är briternas, inte kinesernas ansvar. En fristad till slut i något land? Här kunde

Sverige, som har en speciell skuld i sammanhanget, genom att vårt land som i stort sett enda demokratiska land backade upp kommunisternas maktövertagande i Vietnam, satsa en del av det utrymme som finns för så kallade "kvotflyktingar". Det lär ju snart finnas gott om plats i de svenska flyktingförläggningarna efter hemvändande bosnier

KGB rycker fram

Den förhållandevis liberale ryske utrikesministern Andrej Kozyrev fick sparken i januari. Hans ersättare heter Jevgenij Primakov. Han har meriterat sig för sin nya post genom att vara chef för Rysslands underrättelsetjänst, efterträdaren till KGB.

Innan dess var han vice ordförande i KGB, utnämnd av Michail Gorbatsjov. Primakov har haft särskilt goda förbindelser i Mellersta Östern, där KGB som bekant varit särskilt verksam. Han är sedan mer än 25 år vän med Saddam Hussein.

Det blåser kalla vindar från öster.

Vitryssland full fart bakåt

Som vi tidigare har berättat i Contra är Vitryssland en av de före detta sovjetrepubliker som med hög hastighet försöker återvända till förflutna eländiga tider. Ett av de få områden där sakernas ordning verkligen förbättrats i Ryssland är pressen. Även om det kanske inte finns fullt ut en fri press i västerländsk mening är den relativa pressfriheten en av de mest avgörande förändringarna. Så är det inte i Vitryssland. Precis som på den gamla kommunistiska tiden förekommer det underjordiska tidningar. Med den skillnaden att Vitrysslands underjordiska tidningar trycks helt lagligt – i grannlandet Litauen. Dock kan de i viss utsträckning distribueras via tidningshandeln i Vitryssland – men de finns naturligtvis inte var som helst.

Som flera andra före detta sovjetrepubliker har Vitryssland regeln att en parlamentskandidat bara kan bli vald om hälften av de röstberättigade deltagit i valet. Och parlamentet är beslutsfälligt om det har minst hälften av antalet ledamöter utsedda i laga ordning. Utan detta är presidenten den som sitter på all makt. Den vitryske presidenten, Alexander Lukasjenko, som inget hellre vill än att återföras med Ryssland (men ryssarna har inte råd att hålla den urusla vitryska ekonomin under armarna), agerade följdriktigt för att minimera valdeltagandet i parlamentsva-

Det amerikanska presidentvalets förspel

Det amerikanska presidentvalet i höst är en lång och komplicerad process. De två huvudpartierna ska utse delegater till sina konvent. Delegaterna utses antingen genom primärval eller genom lokala partimöten eller delstatskonvent. Det varierar från delstat till delstat och i en del delstater har republikaner och demokrater olika metoder för att utse delegater och gör det på olika dagar. Utöver de 50 delstaterna ska delegater utses också för District of Columbia, Puerto Rico, Guam, Jungfruöarna och amerikanska Samoa-öarna.

De stora partikonventen hålls i San Diego den 10-16 augusti för republikanerna och i Chicago den 26-29 augusti för demokraterna. Att Bill Clinton utses till demokraternas kandidat lär ingen tvivla på. Frågan är främst vem som ska bli hans republikanske utmanare? Saken diskuterades i en utförlig artikel i förra numret av Contra.

Contra ger här en primärvals- och möteskalender. P står för primärval och C för möten (caucus and convention). När inget parti omnämns gäller att bägge partierna samtidigt genomför samma sorts valprocedur.

Hawaii, republikanerna C 25-31 januari
Alaska, republikanerna C 26-29 januari
Louisiana, republikanerna C 6 februari

Iowa, republikanerna C 6 februari
d:o, demokraterna C 19 februari
New Hampshire, P 20 februari (första och av många som viktigast ansedda primärvalet)
Delaware, P 24 februari
Arizona, republikanerna P 27 februari
North Dakota, republikanerna P 27 februari
South Dakota, republikanerna P 27 februari
South Carolina, republikanerna P 2 mars
Wyoming, republikanerna C 2 mars
Puerto Rico, republikanerna P 3 mars
Samoa, demokraterna C 5 mars
Colorado, republikanerna P 5 mars
Connecticut, P 5 mars
Georgia, republikanerna P 5 mars
Idaho, demokraterna C 5 mars
Maine, P 5 mars
Maryland, republikanerna P 5 mars
Massachusetts, P 5 mars
Minnesota, C 5 mars
Rhode Island, P 5 mars
Vermont, republikanerna P 5 mars
Missouri, demokraterna C 7 mars
New York, P 7 mars
North Dakota, demokraterna C 7 mars
Alaska, demokraterna C 9 mars
Arizona, demokraterna C 9 mars
South Carolina, demokraterna C 9 mars
Puerto Rico, demokraterna P 10 mars
Florida, P 12 mars
Hawaii, demokraterna C 12 mars
Louisiana, P 12 mars

Mississippi, republikanerna P 12 mars
Oklahoma, republikanerna P 12 mars
Oregon, republikanerna P 12 mars
Tennessee, republikanerna P 12 mars
Texas, demokraterna C 12 mars
d:o, republikanerna P 12 mars
Michigan, demokraterna C 16 mars
Illinois, P 19 mars
Michigan, republikanerna P 19 mars
Ohio, P 19 mars
Wisconsin, P 19 mars
Wyoming, demokraterna C 23 mars
Utah, C 25 mars
Kalifornien, P 26 mars
Nevada, demokraterna C 26 mars
d:o, republikanerna P 26 mars
Washington, demokraterna C 26 mars
d:o, republikanerna P 26 mars
Jungfruöarna, C 30 mars
Kansas, P 2 april
Virginia, C 13 april
Pennsylvania, P 23 april
Guam, demokraterna C 5 maj
District of Columbia, P 7 maj
Indiana, P 7 maj
North Carolina, P 7 maj
Nebraska, P 14 maj
West Virginia, P 14 maj
Missouri, republikanerna C 17 maj
Arkansas, P 21 maj
Idaho, republikanerna P 28 maj
Kentucky, P 28 maj
Alabama, P 4 juni
Montana, P 4 juni
New Jersey, P 4 juni
New Mexico, P 4 juni

let.. Presidenten såg till att stoppa förslagen om att sänka minimigränsen för ett godkänt val, tillät kandidaterna bara att göra ett enda kampanjframträdande i TV och deltog själv i valet genom att demonstrativt avge en ogiltig valsedel.

Avårt för ungrare i Slovakien

I Slovakien bor 600 000 ungrare, mer än dubbelt så många ungrare i Slovakien som svenskspråkiga i Finland. Slovakerna har länge varit en minoritet i Tjeckoslovakien, där dock bägge språken var likställda.

Men när slovakerna nu brutit sig ur federationen och bildat ett eget land har man fått nog av liberala regler. Den nya slovakiska språklagen fastställer att slovakiska är landets enda officiella språk. Administration, vägskyltar och till och med annonser får bara göras på slovakiska. Tidigare har ungrarna haft rätt att umgås med myndigheterna på ungerska.

Hemliga Spion Byrå

Sibirien-resenären Andrej Amalrik

Den 11 november 1980 omkom Andrej Aleksejevitj Amalrik i en bilolycka nära Guadalajara i Spanien på väg till ett möte i Madrid, där Sovjetunionens efterlevnad av Helsingforsavtalet från 1975 skulle följas upp. Det kan inte uteslutas att den sovjetiska säkerhetstjänsten KGB var inblandad i Amalriks död.

Efter giganterna Solzjenitsyn och Sacharov tillhör Andrej Amalrik de mest prominenta i gruppen av sovjetiska systemkritiker. Han har därför en given plats i *Contras* serie om det kalla krigets hjältar. Amalrik blev känd över hela världen för sin profetia att Sovjetunionen skulle kollapsa. I sin bok *Kommer Sovjetunionen att bestå till 1984?* (Aldus förlag 1970) förutsade Amalrik Sovjetunionens relativt snara sönderfall till följd av militär konflikt med Kina och inre splittring. Manus till boken smugglades till Holland av Karel van het Reve, professor i rysk litteratur vid Leydens universitet och 1967-68 Moskva-korrespondent för en holländsk tidning.

Boken gavs ut av Aleksandr Herzen Foundation 1969, och i maj 1970 arresterades Amalrik för andra gången av KGB och dömdes till tre års arbetsläger för "brottet" "spridande av lögn som är kränkande för den sovjetiska staten och dess samhällssystem". I juli 1973 backades straffet på med ytterligare tre år, men Amalrik släpptes i maj 1975 för att tvingas i exil av myndigheterna ett år senare.

Avstängdes

Andrej Amalrik föddes i Moskva 1938, son till en historiker och sonsons sonson till en fransk industriman från Avignon, som slog sig ner i Ryssland på 1800-talet. Amalriks farfars far var socialist och anslöt sig till Proudhons lära, varför han avskydde Marx och marxismen. Fadern föddes i Moskva 1906 och växte upp i en välbestämd familj i en våning på Razguljajagatan. Han trakasserades under sitt liv upprepade gånger av de kommunistiska myndigheterna såväl före, under som ef-

Andrej Amalrik gav sitt liv i kampen mot sovjetsystemet.

ter det andra världskriget, 1957 drabbades han av sin första lätta hjärnblödning. Aleksej Amalrik, krigsveteran och lägerfånge, rehabiliterades på 50-talet och kunde återuppta sin verksamhet som historiker; då var hans hälsa emellertid så pass försämrad att han bara hade några få verk samma år kvar.

Sedan Andrej Amalriks mor dött 1961 tvingades sonen ensam ta hand om fadern i deras gemensamma bostad – som de delade med åtskilliga andra hyresgäster – i centrala Moskva. Fadern drabbades efter hand av nya hjärnblödningar och hjärtinfarkter. Med stor svårighet lyckades sonen utverka pension åt fadern med hjälp av – KGB. Men 1966 blev Andrej Amalrik ådömd sin första lägvistelse i Sibirien och fadern blev lämnad utan regelbunden hjälp. Han dog bara sextio år gammal.

Andrej gick i pappas fotspår och började i likhet med denne studera historia vid Moskva-universitetet. Hans besvär med myndigheterna började 1961, då han ville skicka sitt arbete *Normannerna och Kiev-Ryssland* till den danske slavisten, professor Stender-Petersen, med vilken han

brevväxlade. Amalriks teorier ansågs dock strida mot den i Moskva hallstämplade synen och han avstängdes från universitetet 1963.

Danmark och KGB

I syfte att få iväg sitt historiska manuskript till Danmark så snart som möjligt försökte Amalrik kontakta den danska ambassaden i Moskva. Det skulle han inte ha gjort. Han berättar själv 1969 om hur danskarna betedde sig i sin bok *Ofrivillig resa till Sibirien*:

"Att skicka det (Amalriks historiebete) per post ansåg jag vara meningslöst, och jag beslöt därför att be den danska ambassaden i Moskva att hjälpa mig. Jag gick själv med brevet med min anhållan till ambassaden, återigen för att inte blanda in postverket. Efter en del käbbel med polisen som hade vakten utanför ambassaden lyckades jag till sist få in brevet genom brevspringan i ambassadens dörr. Jag blev omedelbart anhållen och förd till 60:e avdelningen, där en tjock major ur den avdelning av säkerhetstjänsten som svarade för skyddet av diplomatiska kåren, länge försökte få ur mig vad jag hade skrivit."

Amalrik släpptes sedan han lyckats övertyga polisen att han bara tackat ambassaden för att den givit honom professors adress. Danskarna lovade först att skicka manuskriptet till professor Stender-Petersen men ändrade sig sedan – i stället vidarebefordrade man både manus och Amalriks brev till professorn till KGB! Amalrik skriver:

"Jag kan än i dag inte förstå, varför ambassaden, som först hade åtagit sig att förmedla manuskriptet, handlade på detta besynnerliga sätt och utlämnade mig åt KGB i stället för att helt enkelt återställa manuskriptet till mig om den av någon anledning fann det besvärande."

Efter expertgranskning hos KGB åter-sändes manus faktiskt till Amalrik; det var ju heller inte fråga om något antisovjetiskt arbete utan en historisk utredning av de slavisk-skandinaviska förbindelserna på 800-talet.

Första resan

Det som så småningom skulle leda fram till Amalriks första Sibirien-resa var hans samröre med den på sin tid uppmärksammade konstnären Zverev, vars arbeten ställades ut bland annat i Paris. Amalrik sökte på olika sätt hjälpa Zverev och samlade inte minst på hans verk – Amalrik var mycket intresserad av modern sovjetisk konst. Han togs in för förhör med den tunna motiveringen att han hade "pornografiska" verk av Zverev i sin ägo och skickades efter en summarisk rättegång till Sibirien på tre år för "parasitism". Amalrik skriver:

"Det väldiga byråkratiska maskineriet hade på något sätt, kanske av en ren slump, nappat tag i en människa. Det var bara en flik av kavajen som hade fastnat mellan kuggarna, och människan märkte ingenting annat än att kavajen stramade litet. Men det var inte kavajen som stramade utan kuggarna som långsamt vreds runt och inom några ögonblick skulle dra in henne helt och göra mos av henne."

Så följer Amalriks lidandes historia, i vilken han noggrant beskriver de eländiga men ändå inte totalt omänskliga förhållanden som rådde i Sibirien under den första förvisningen. Trots sin kläna fysik – Amalrik led av hjärtfel sedan ungdomen – klarade han av den sibiriska kylan och det hårda arbetet på bland annat kollektivjordbruk förvånansvärt bra.

Under den första förvisningstiden gifte sig Amalrik med Giselle, som gjorde honom sällskap i kylan. Efter något mer än ett års förvisning upphävde den sovjetiska högsta domstolen domen på tre år och frigav Amalrik med motiveringen, att domen avkunnats på felaktiga grunder. 1966 kunde därför Andrej och Giselle Amalrik återvända till Moskva, där Andrej fick en tjänst på *Novosti* pressagentur. Men sedan han och hustrun 1968 deltagit i en demonstration mot sovjetiska vapenleveranser till Nigeria under Biafra-konflikten förlorade han sitt arbete och tvingades börja arbeta som brevbärare.

1970 arresterades Amalrik på nytt och dömdes nu – i det avlägsna Sverdlovsk – till förvisning med "hård regim". Kort efter att ha fått påbackning med ytterligare tre år 1973 drabbades Andrej Amalrik av hjärnhinneinflammation men återhämtade sig sedan han tilldelats lättare uppgifter i fånglägret. Sviterna av sjukdomen skulle han aldrig bli av med så länge han levde,

"Sovjetmakten"

I sin bok om sin första Sibirien-vistelse återger Amalrik en folklig vers med följande lydelse: "En gång fanns det tre banditer/ Hitler, Stalin och Niktita/ Hitler hängde, Stalin slog/ Krusse hjälp av svälten tog".

"Krusse", det vill säga partichefen Nikita Krusjtjev, bidrag till det sovjetiska eländets historia skulle ha varit att han utfärdade den ukas som gjorde det möjligt för myndigheterna att skicka "dagdrivare" eller "parasiter" till Sibirien. Den blev till den gummiparagraf som kom till flitig användning mot Amalrik och andra oliktankande när det inte fanns något annat att anklaga dem för. Först såg man till att vederbörande inte fick något arbete, därefter blev det möjligt att döma för parasitism.

Inte alla drabbade överlevde förvisningen. Dit hörde exempelvis skalden Jurij Galanskov, som dog i ett sovjetiskt koncentrationsläger vid trettiotvå års ålder 1973 i sviterna efter en magsärsoperation. Ett år innan sitt fränfalle vände sig Galanskov i ett nödrop till Internationella Röda korset och FNs kommission för de mänskliga rättigheterna. Han fick ingen hjälp.

Att Andrej Amalrik överlevde sina förvisningsår kunde han tacka den västliga opinionen för. Det var under trycket av denna som de sovjetiska myndigheterna 1976 lät Amalrik välja mellan en ny förvisning och västlig exil. Med tungt hjärta valde Amalrik i sällskap med hustru och siameskatt det senare alternativet. När de ankom till Schiphols internationella flygplats i Holland i augusti 1976 anklagade Amalrik KGB för att använda gangster-

metoder mot de oliktankande.

I februari 1977 kom Amalrik jämte den ortodoxe prästen Jevgenij Vagin, en av grundarna av Allryska socialkristna unionen, till Stockholm som ett led i kampanjen för respekt av Helsingforsavtalet.. De kunde då hänvisa till den spirande opinionen mot det kommunistiska överväldet i de tre östeuropeiska länderna Östtyskland, Polen och Tjeckoslovakien. (Vid denna tid använde etablerade svenska opinionsgrupper ogärna den relevanta beteckningen "kommunismen" när man önskade protestera mot diktaturen i Sovjet och Östeuropa; man ville nämligen inte stöta sig med Kinakommunisterna och andra marxister som rådde ogilla Moskva-väldet. I stället talade man hellre om "Sovjetmakten".)

Klarsyn

Amalrik överlevde alltså Sibirien – men han överlevde inte många år i västvärlden. Han slog sig ner i Frankrike, där han fortsatte sin kampanj för mänskliga rättigheter, ofta i samarbete med andra sovjetiska aktivister och intellektuella i exil. Han dog i en bilolycka i Spanien på väg till ett Helsingfors-möte i Madrid.

Andrej Amalriks styrka låg i hans klarsyn på den sovjetiska verkligheten. Han såg dess brutala styrka och förlamande byråkrati, men också dess inneboende svaghet som han menade måste leda till systemets undergång – som det inte förunnades honom att uppleva. Han trodde först inte att Sovjetunionen skulle överleva det orwelliska årtalet 1984, något som var aningen för optimistiskt. Men han räknade faktiskt bara fel på sju år.

En del av det sovjetiska väldet (utmärkt med svart färg).

Världens mest spridda förfalskning

Världens genom tiderna mest spridda förfalskning är sannolikt den skrift som kallas *Sions vises protokoll* och som påstås vara ett uttryck för en judisk konspiration att ta över makten i hela världen. Skriften används alltjämt i antisemitisk propaganda, exempelvis i rasistiska svenska närradiosändningar. Fil dr Göran Larsson, verksam i Jerusalem, har på ett förtjänstfullt sätt analyserat "Protokollen" och dess lögnapparatur i en skrift med titeln *Den största lögnen. Sions vises protokoll*, utgiven av Jerusalem Center för Bibliska Studier och Forskning (1995).

Sions vises protokoll gör anspråk på att ha nedtecknats i samband med en konferens mellan ledarna för världsjudenheten. Dokumentet indelas i tjugofyra kapitel och hävdas lägga fram en djävulsk plan för hela världens förslavande. Det görs gällande att judarna ligger bakom ej endast kommunism och socialism utan även liberalism och kapitalism. I "Protokollen" förklaras att judenhetens ledare har för avsikt att upprätta en världsregering under egen kontroll, samtidigt som man givetvis ämnar kontrollera pressen och bankerna. Man ämnar skapa kaos och anarki bland nationerna för att därmed undergräva

och upplösa dem inifrån.

"I dag kan jag meddela Eder, att vi stå blott några steg från målet", citeras ordföranden för kongressen i falsifikatet. "Det återstår blott en liten vägsträcka, och hela vår tillryggalagda väg är färdig att sluta den Symboliska Ormens cirkel. Då denna krets blir sluten, komma alla europeiska rikena att omslutas av den som i ett skruvstäd. (...) Då vi genom alla tillgängliga medel samt genom guldets makt – som helt och hållet är i våra händer – åstadkommit en allmän ekonomisk kris, kasta vi ut på gatorna hela massor av arbetare samtidigt i alla länder i Europa."

Det är således ingen ände på det elände som de judiska ledarna avser åstadkomma och som de märkligt nog så öppet ger till känna; enligt vissa av de krafter som spridit "Protokollen" skulle dessa härstamma från den första sionistiska kongressen i Basel 1897 och ha föredragits av den moderna sionistiska rörelsens grundare, Theodor Herzl. Problemet med den förutsättningen är att denna kongress ingalunda var hemlig utan fullt offentlig, liksom dess protokoll var offentliga.

Den första upplagan av *Sions vises protokoll* utgavs i Ryssland 1905, men

en kortare version hade publicerats i tidningen *Znamia* (Banéret) redan 1903. Vid sin första publicering utgjorde den endast en bilaga till ett större verk från 1901 med titeln *Det stora i det lilla: Antikrist som en omedelbart förestående politisk möjlighet*. Författare till denna bok var Sergej Nilus, en rysk-ortodox kristen som ansåg att den yttersta tiden hade kommit och att den i Bibeln förbådade Antikrist var i antågande. Och Antikrist var, ansåg Nilus, ingen mindre än den väntade judiska Messias. 1911 gav Nilus ut "Protokollen" separat. Mindre än tio år senare förelåg tyska och engelska översättningar. Adolf Hitler och de flesta ledande nazister i Tyskland var övertygade om "Protokollens" äkthet.

Sergej Nilus var en hängiven rysk nationalist och tsarhängare. Liksom många andra ryssar såg han landets judiska minoritet som ett hot mot den ryska nationalstaten och upphov till snart sagt all ondska i hela världen.

Tidigt uppkom tvivel på äktheten av *Sions vises protokoll*, men först 1921 lyckades Peter Graves, korrespondent för den engelska tidningen *The Times* i Konstantinopel, bevisa att "Protokollen" var ett falsifikat. Graves kom nämligen i kontakt med en ryss i exil vilken av en före detta officer i tsarens hemliga polis köpt en fransk bok med tryckåret 1864. Boken, en satir av juristen Maurice Joly, omfattar tjugofem fiktiva samtal i dödsriket mellan den italienske politiker Machiavelli och den franske filosofen Montesquieu. Graves kunde, liksom sin ryske sagesman, konstatera att stora delar av denna bok nästan ordagrant ingick i "Protokollen". Det skall tillfogas att Jolys bok inte var antisemitisk – den var i stället ett inlägg mot Napoleon III:s regering; Nilus bytte bara ut den franske diktatorns föregivna ondska mot judarnas.

Men "Protokollen" hade även andra och äldre förlagor. En av dem var romanen *Biarritz*, som innehåller ett kapitel med titeln "På den judiska kyrkogården i Prag" och som beskriver ett nattligt möte mellan andar representerande Israels tolv stammar under

Pettersson: — — — — — Där är märkvärdigt i alla fall, hur fort allting går nu för tiden, vilket jaktande, vilken rastlös strävan på alla håll. Jag skulle vilja likna utvecklingen vid en kapploppning — — — — —
Isaksson: — — — — — där vi vinner med minst en näslängd!

En av flera antisemitiska skämtteckningar av den svenske författaren, akademiledamoten och humoristen Albert Engström.

Fortsättning på sidan 18

Nordens Lejonkung

En kvällstidningsrecensent skrev en gång om Magnus Ugglas musik, att alla hans låtar låter som "Hej tomtegubbar, slå i glaset...". Även om påståendet är en överdrift ligger det likväl något i det. Och det är inte bara Ugglas som tenderar att upprepa tidigare brukbara musikaliska framgångsrecept. Något liknande kan nog också sägas om det nationalistiska kultbandet Ultima Thule, som under hösten kommit ut med CD:n *Lejonet från Norden*. Man tycker sig höra gott om reminiscenser av gruppens tidigare framgångar.

Låt mig dock genast slå fast, att den nya produktionen står sig mycket väl i konkurrens med vad Thule tidigare gjort. Kanske är detta rentav det bästa gruppen åstadkommit, vilket säger något om dess vitalitet. Som bekant bojkottades ju Ultima Thule i slutet av 1993 av etablissemangen inom branschen sedan medlemmarna varit ärliga nog (dumt, dumt, inom populärmusiken är hyckleri tydligen en dygd) att erkänna att de varit med i eller haft kontakt med extremnationella politiska grupperingar och partier.

Men Ultima Thule kör alltså vidare med raka rör. *Lejonet från Norden* handlar som framgår av titeln till stor del om hjältekonungen Gustaf II Adolf men innehåller också andra nummer, exempelvis Kungssången av O. Lindblad och C.V.A. Strandberg; Thule framför här den ganska sällan framförda andra versen: *Du himlens Herre med oss var/som förr du med oss varit har/ och leva på vår strand/det gamla lynnets art igen/hos Sveakungen och hans män/*

Fortsättning från sidan 17

ledning av en av översteprästen Arons ättlingar. I kapitlet förekommer den vanliga antijudiska propagandan om att judarna skulle lura till sig land från kristna, förstöra kyrkor, undergräva moralen, utarma arbetarna, kontrollera pressen och bankerna och så vidare. En annan förlaga till Sions vises protokoll har uppenbarligen varit en skrift som kallas *Simoninis brev* och som gavs ut redan 1806.

Peter Graves klargjorde alltså 1921 att Sions vises protokoll var falsifikt från början till slut. Ändå fortsatte dokumentet att tryckas i ständigt nya upplagor på alltfler språk, och alltfler människor tyckte tro på förekomsten av en verklig

och låt din ande vila ärlut över Norden land.

Det ängsligt politiskt korrekta etablissemangen ryser naturligtvis åt dessa och andra av Ultima Thule framförda rader, men det ger bandmedlemmarna självfallet och med all rätt fullkomligt fanken i. Thule är ett salt i den korrupta musikbranschen, och bandets musik kan uppfattas som en välriktad spark i häcken på etablissemangen.

Ultimas Thules sångare och textförfattare är Jan Thörnblom. Jag kan med en gång säga att om jag var Thörnbloms sånglärare så hade jag sedan länge gått på Losec*. I förening med de övriga bandmedlemmarnas råa och raka musik fungerar dock Thörnbloms sång alldeles utmärkt; man står till och med ut med de ganska vedervärdiga, öppna nyköpingska ö:na som bräks fram med jämna mellanrum.

Jag vågar påstå att Jan Thörnbloms verkliga styrka ligger i textförfattandet, låt vara att hans nationalromantiska texter – som i stycket "Svea arv, Svealand" – kan tangera det pekoralistiska. Lyssna dock till en finstämd (jodå, det stämmer) sång som "Blå brigaden" med bland annat dessa textrader: *Vi har vilat under stjärnor/i väntan på batalj/vakna har vi vilat/i en kall november natt./Nu töva vi sen gryning/denna mist vill icke fly (...)* Nitton tusen män rör sig framåt liksom en/Trampar fram vid Lützen för att möta fienden/Gamla veteraner och många unga rekryter/Lyfter sina vapen och till slaget de går ut.

judisk konspiration. Varför? Frågan är mycket komplicerad, och för att få ett utförligt svar tvingas man gå tillbaka ända till forntidens Egypten där det judiska folket förslavades under Farao ända tills Mose uppträdde på scenen och ledde uttåget till det förlovade landet. Här skall vi endast konstatera, att det alltjämt föreligger en mängd fordomar och negativa mytbildningar om judarna, och i takt med att extremnationalistiska synsätt vinner ökat burskap på olika håll i världen tycks sådana fordomar vinna anklag.

Göran Larsson skriver:

"Som vi såg, var Sergej Nilus inte heller intresserad av huruvida 'Protokollen' var äkta eller ej; det viktiga var att

Kanske starkaste spåret på *Lejonet från Norden*. I en annan tid med andra värderingar hade detta ansetts vara stor lyrik.

Medan till exempel Håkan Hemlin i Nordman kommer att fortsätta tråka ihjäl oss med sin entonigt heta sångröst till melodier som alla låter likadant, så lär vi inte heller i framtiden få se och höra Ultima Thule uppträda i televisionens fretdags- och lördagsshower. De kommer att fortsätta spela på skinnskalleklubbar och hanka sig fram med postorderförsäljning av skivor, band, tröjor med mera, även om en och annan skivbutik faktiskt säljer deras musik. Denna är alltså roligare och fräckare än något som Nordman eller Hedningarna eller något annat korrekt band i den fornnordiska branschen vanligen åstadkommer.

Slutligen: det finns dessbättre inte en rasistisk rad på nya CD:n!

*Losec är Astras framgångsrika magsårmedicin.

Tommy Hansson

CD:n *Lejonet från Norden* kan beställas under adress Ultima Thule AB, Box 3065, 611 03 Nyköping.

de bekräftade hans förutfattade meningar. På liknande sätt hävdade Hitlers propagandaminister Joseph Goebbels cyniskt, att om en lögn bara upprepades tillräckligt ofta, skulle folk till sist tro på den."

Frukterna av antisemitismen och Sions vises protokoll är i dag välkända, eller borde vara det. Förintelsen är sannernigen ett värt exempel. Och oavsett om antisemiter i dag säger sig stödja nazisternas politik eller ej, förblir antisemitismen en mänsklig cancer som tenderar att förmörka förnuft och gott omdöme hos förvånansvärt många, och i andra avseenden ofta intelligenta, människor.

Tommy Hansson

Rush Limbaughs 35 sanningar

Den välkände amerikanske radorösten Rush Limbaugh – med tjugo miljoner lyssnare till sina kommenterande radioprogram – är en av den amerikanska högervägens främsta företrädare. *Contra* har översatt Rush Limbaughs "35 oförnekliga sanningar", för att ge våra läsare en uppfattning om modernt amerikanskt politiskt tänkande.

1. Det finns en särskild amerikansk kultur – en kärv individualism kombinerat med självtillit – det är den kulturen som gjort Amerika stort.
2. Den stora majoriteten av de rika i det här landet ärvt inte sin rikedom, de tjänade själva ihop den. De är landets entreprenörer, producenter och skapare av arbeten.
3. Inget land har någonsin skattat sig till välstånd.
4. Bevisen talar emot vänsterns politik.
5. Det finns inget sådant djur som en "reformerad demokrat" [med demokrat avses en medlem i det demokratiska partiet].
6. Jordens ekosystem är inte skört.
7. De personliga egenskaperna är viktiga; ledarskapet beror på de personliga karaktärerna.
8. Det vackraste med ett träd är det som Du kan göra med det när Du huggit ned det.
9. Ronald Reagan var 1900-talets störste president.
10. 1980-talet var inte girighetens utan välståndets decennium. Det var den längsta perioden av fredstida tillväxt i Amerikas historia.
11. Avhållsamhet stoppar sexuellt överförda sjukdomar och oönskade graviditeter varje gång det tillämpas.
12. Kondomer fungerar bara under terminerna.
13. Fattigdom är inte brottslighetens orsak.
14. Det finns en enkel lösning på problemet med brottsligheten: följ lagen och straffa dem som inte gör det.
15. Om Du begår ett brott är Du skyldig.
16. Kvinnor ska inte tillåtas i jury när den

åtalade är en bock.

17. Metoden för att förbättra våra skolor är inte att satsa mer pengar utan att återinföra moral och andliga värden, liksom de fyra R:en – reading, 'riting, 'rithmetic och Rush [läsning, skrivning, räkning och Rush].
18. Jag är inte arrogant.
19. Mina första 35 oförnekliga sanningar är fortfarande oförnekliga.
20. Gud finns.
21. Det är något fel när kritikerna säger att felet med Amerika är för mycket religion.
22. Moral är inte något som definieras av var och en efter egen vilja.
23. Det enda sättet för en vänsterpolitiker att vinna ett val är genom att låtsas inte vara vänsterpolitiker.
24. Feminismen uppfanns för att ge fula kvinnor ett sätt att delta i samhällslivet.
25. Följ pengarna. När någon säger att "det är inte pengarna" så är det alltid fråga om pengarna.
26. Vänsterpolitiker försöker domstolsvägen uppnå det de inte lyckas med genom fria val.
27. Om man räknar de federala anslagen har våra storstäder inte blivit försummade

utan förgiftats med pengar som gjort dem beroende av socialbidrag.

28. Framsteg är inte att sträva efter ekonomisk rättvisa utan efter ekonomisk tillväxt.
29. Vänsterpolitiker mäter medkänsla med hur många människor som får sociala bidrag. Högerpolitiker mäter medkänsla med hur många människor som inte längre behöver sociala bidrag.
30. Medkänsla kan inte ersätta rättvisa.
31. Kulturkampen förs mellan segrarna och de som tror att de är förlorare men vill bli vinnare. Förlorarna tror att det enda sätt på vilket de kan bli vinnare är genom att sammanföra alla förlorare till en grupp och sedan utse en ledare som ordnar till allt åt dem.
32. Kravallerna i Los Angeles förorsakades inte av domen i Rodney King-målet utan av bråkmakarna.
33. Du har råd med Ditt eget hus utan hjälp från staten – om det inte vore för statens pålagor.
34. Ord betyder något.
35. Alltför många amerikaner kan inte skratta åt sig själva längre.

Ronald Reagan – århundradets främste amerikanske president, enligt Rush Limbaugh.

BREV TILL CONTRA

Samverkan för fred i EU

"Det behövs en nationell protestantisk kampfront mot den katolska ockupationen av vårt fosterland som går under benämningen EU, och som pådyvlats oss av landsförrädare som Bildt, Carlsson och Alf Svensson."

Vem kan komma med sådant pladder – eller kanske man ska skriva joller. Jo en ex-maoist som heter Larz Gustafsson (Contra nr 4 1995).

Samverkan för fred är vad EU arbetar för, bästa Larz. Fred innebär samverkan i hela EU och nu finns det även planer på att bygga ut samverkan till Brasilien, Argentina och Uruguay och Paraguay.

Vi lever i dataåldern och det är nu helt naturligt med samverkan.

Jag vill även ta upp Larz Gustafssons synpunkter på kväkarna. Deras inflytande är minst lika stort idag som tidigare.

Jag anför: Vem fick fredspriset? Svar: Kväkarna, för att de verkat för kontakt mellan Amerika, England och Moskva.

Vem öppnade dörren till Kina? Svar: En kväkare. Hans namn var R. Nixon.

Det noterades också något om musik. Jag blev mycket förvånad en gång. En företrädare för ett musikband hade deltagit. Bandet hade varit med i en tävling. Och vunnit. Tävligen hade skett över en period. Man hade spelat med någon månads mellanrum. Jag frågade en i gruppen när man spelat. Han sa: Tja, jag kan inte månaderna, men det var i – minns jag – i månaden efter maj. Sa denne musikgruppsmedlem.

Min sammanfattning: Världen skulle ha sett mycket hemskare ut idag än om inte kväkarna gjort så fina insatser att de 1947 fick fredspriset och världen hade varit mycket kallare om inte Nixon "öppnat dörren" mellan Kina och USA.

Det var inte de andra grupperna som stod för denna stråle av hopp – det var just detta: G Fox anda.

Evald Olsson

En förrädarens rättigheter

En spion lämnar ut information till främmande makt, vållar skador för miljonbelopp, döms till fängelse, smiter under en permission till det land för vilket han spio-

nerat, lever troligen rätt gott på sina judaspengar. Med tiden ändras de politiska systemen, han blir värdelös, hemlös, sjuklig och pank. Då passar det bra för det ömkliga kräket att vända åter till det land han förrått, i avsikt att där begära vård och hjälp, kanske med tiden nåd, pension och andra "rättigheter".

Paul Karlsson

Pension lär förrädaren vara beviljad redan sedan innan rymningen. Den var ju "intjänad" genom arbete hos SÄPO. Dock kunde inga utbetalningar ske under perioden 1987–1994.

Contras red.

Separationen kyrka-stat

Det beslut i kyrka-stat frågan, som togs för några månader sedan av kyrkomötet, innebär att den länge diskuterade skilsmässan mellan kyrkan och staten kommer att genomföras. Att i detta sammanhang tala om ändrade relationer ger inte den sanna bilden av den verkliga innebörden i kyrkomötets beslut. Marita Ulvskog konstaterade också efter kyrkomötets beslut, att "1995 års kyrkomöte blev så historiskt som jag hoppats". Hon tillade också, att "jag är mycket nöjd med det överväldigande stöd som regeringens förslag har fått".

Kyrkomötets ledamöter, representanter för en kyrka som under århundraden har varit vårt lands starkaste ankarfäste, tillstyrkte alltså regeringens förslag om att frigöra staten från kyrkan.

Kyrkomötet blev därmed ett villigt redskap åt staten i dess strävan att ställa sig neutral i förhållande till kristendomen.

Även om kyrkomötet hade sagt nej, skulle med all sannolikhet den socialdemokratiska regeringen ha drivit igenom en skilsmässa, vilket tidigare uttalanden av Ulvskog tyder på.

För socialdemokratin har sambandet mellan kyrka och stat alltid varit en nagel i ögat, och redan 1897 aktualiserades skiljandet av kyrkan från staten i det socialdemokratiska partiprogrammet.

Ett fundamentalt steg i avkristningens tecken tog den socialdemokratiska regeringen när den avförde kristendomsämnet från skolschemat. De mer än två miljoner namnunderskrifter som samlats in för

kristendomsämnets bevarande, avfärdades kallslinigt av ecklesiastikministern Ragnar Edenman.

Vad vi nu har bevittnat i kyrka-statfrågan är hur en sekulariserad stat har lösgjort sig från den sista kristna förankringen och kastat loss från den värdegrund och det kulturarv som har varit av ovärderlig betydelse för Sveriges land och folk.

En brännande fråga är hur denna historiska skilsmässa kommer att påverka det svenska samhällets stabilitet och livskraft.

Under en Euroislam-konferens i Stockholm, där en av deltagarna var en iransk parlamentsledamot och där endast tre utvalda journalister tilläts närvara, yttrade nämligen utrikesministern, att "Islam är i dag en svensk religion på samma sätt som kristendomen".

Lena Hjelm-Walléns uttalande är skrämmande och vittnar om stor okunnighet och tanklöshet. Utrikesministern borde exempelvis betänka att kristendomen är grundläggande för demokratin och för det humana samhället. Till sist skall här återges ett uttalande av Curt Nicolin, som i en intervju säger, att "Kristendomen är den religion vi har haft i över tusen år i det här landet och det är inget fel på Bibeln. Felet är att vi har distanserat oss ifrån den".

David Stavenheim

Vem kan ha råd med Landsting?

Det knakar i det så kallade välfärdsbygget och konstruktörerna slår vilt omkring sig för att inte ramla ned från sina upphöjda positioner. Den store sjukvårdsvisionären med sina Dagmar- och Ädelreformer har funnit för gott att i tid dra sig ur leken. Det stora föredömet när det gäller bildningsfientlighet och maktfullkomlighet har fått inre problem. Det hjälper inte längre att använda morot och piska. Makt-havarna har tidigare ostört kunnat ta för sig och låta folket på arbetsgolvet dra sig fram på närmast svältlöner därför att ingen som är rädd om sin arbetsplats vågat knysta.

Den offentliga sektorn råkade bli alldeles för stor. Det är nu alla överens om. Eftersom administratörerna hade den fulla makten och själv ville sitta i orubbat bo gav man sig på sjukvårdssektorn särskilt som man visste att ingen därifrån skulle

våga opponera sig. Ingen hade ju heller begrepp om vad den under 60- och 70-talet tioudblade administrationen kostade eftersom man vid förfrågan på Landstingsförbundets kansli får svaret att det finns ingen redovisning för dessa kostnader och följaktligen ingen revision.

Malmöhus läns landstings redogörelse för 1994 handlar enbart om dess yttre verksamhet. Administrationens ekonomi berörs inte. Revisionsberättelsen är undertecknad av 12 politiskt tillsatta så kallade revisorer som beviljar sig själva full ansvarsfrihet eftersom icke mindre än 5 av dem sitter landstingets valkretsstyrelser, landstingets ordförande inräknad. Enbart detta läns valkretsstyrelser omfattar icke mindre än 109 ledamöter. Någon revisionsfirma eller auktoriserad revisor finns inte omnämnd. Kan verkligen sådant handhavande av skattebetalarnas pengar vara lagligt?

Det är orimligt att den högteknologiska och för hela nationen rättmätigt likformiga sjukvården skall skötas av medeltida bypolitik. Det är en gemensam riksangelägenhet och behöver kompetent ledning. Avskaffa landstingen så att sjukvårdspersonalen kan få rimliga löner och pensionärerna behålla sina intjänade pensioner.

Äntligen har en kollega tagit bladet från munnen och typiskt nog en kvinna – Christina Doctare – i Svenska Dagbladet den 13 november förra året. Det är på tiden att fler gör det!

*Wilhelm T. L. Ohlsson
Med dr, f d överläkare*

Israel efter mordet på Rabin

Bortsett från de blodiga följderna påminner motivet till den judiske terroristens mord på Yitzhak Rabin om "åsnan och saltet" i den antika fabeln av Aisopos. Åsnan upptäckte att flodvattnet löste saltet och bördan på dess rygg lättade. Nästa gång, lastad med enorma packar tvätt-svamp, plumsade åsnan ner i floden – där den höll på att drunkna.

Den pragmatiska militärstrategen Rabin har nu blivit ersatt med fredsromantikern Peres. Det gjordes även försök att göra Beilin, som bortlovat Jerusalem åt PLO, till Israels utrikesminister. Fram till för ett par år sedan har ingen annan politiker utom Rabin betonat den stora faran som hotar vår civilisation, om statsmannen skulle förhandla med eller göra eftergifter åt ter-

rorister.

Den logiska grundtanken var att terrorn skulle bli olönsam. Annars skulle demokratierna fränhända sig makten och bli prisgivna åt ständigt ökande terror. Nu visar det sig att Rabin, alla sina utfästelser till trots, initierade hemliga samtal med den främsta av vår tids terroristorganisationer, PLO. Har Rabin gjort helt om efter sunda politiska och strategiska överväganden? Allt tyder på att Rabin handlat under panik sedan han av EU och USA ultimativt tvingats till kapitulation. Om så är fallet var det inte första gången: År 1956 tvingades Israel lämna Sinai, och följden blev en ny arabisk aggression 1967.

Under Egyptens blixttack 1973 tvingades Israel återigen spolia sitt övertag och häva inringningen i Sinai av en tjugotusenhövdad egyptisk armé.

För att någorlunda förstå den israeliska allmänhetens misstänksamhet mot den så kallade fredsprocessen, får man dessutom blicka tillbaka på skeendet under sjuttio-talet. Då genomförde PLO en rad spektakulära kapningar av civila flygplan från stater som inte alls hade med konflikten att göra. Brotten bejublades i massmedierna som vore det heroiska revolutionsdåd. En i USA stationerad och med finsk accent svensktalande radioreporter kunde utbrista: "När skall USA och den rika världen börja förstå att terrorn är den fattiges atomvapen?"

Liknande inställning rådde inom FN där PLO-terrorn, hur blodig den än varit, skönmålats som så kallad befrielsekamp. Den numera så omtalade och fördömda etniska rensningen, har "PLO-revolutionärerna" inte alls behövt skämmas för. De "sionistiska ockupanterna" (en eufemism för alla Israels judar) skulle kastas i havet. Inte ens FN ifrågasatte PLOs rätt att förverkliga "befrielsen", baserad på folkmord.

Efter kommunismens kollaps var Arafat nere för räkning. Det var onekligen Rabin som lyfte och stöttade honom under armarna. Det nuvarande "statsbärande" partiet har inget annat val än att fortsätta likadant, vart det än må bära hän. Det är först vid det bittra slutet som följderna blir kännbara. Ett rustat "Palestina" med territoriella anspråk och ambition att ena arabblocket bäddar för ytterligare krig.

Arafat som i sin (fortfarande gällande) grundlag fränkänt judarna rätten att som nation finnas till, har varit i Tel Aviv för att personligen kondolera Rabins änka. Medan det i "tiopunktsprogrammet" an-

taget 1974 av PLOs Nationalråd fortfarande står skrivet: §2, "en kämpande myndighet skall upprättas i varje del av Palestina. (-)§8, myndigheten skall bilda union med konfrontationstaterna (Libyen, Iran, Irak etc) för att befria hela den palestinska fosterjorden". Vem kan garantera att inte PLO fullt följer Nationalrådets planer?

Samme Arafat har beordrat döds-skjutning av israeliska skolbarn och efteråt påstått att bussen varit fylld med israeliska soldater. Det var på Arafats initiativ som israeliska idrottsmän i München-OS 1972 togs som gisslan och mördades. Rabin måste ha varit djupt förtvivlad när han stödd av Knessets arabiska deputerade gjorde Arafat till statsman. Det skedde för övrigt inte så lång tid efter att Arafat offentligen bejublat ayatollorna i Iran och förnekat jedeförintelsen. Det var förresten Arafats släkting, Haj Amin el Huseini, som under Andra världskriget i Bosnien ställde muslimska trupper till Hitlers förfogande.

Man får även ha i åtanke att olycksfågeln Arafat har prisat massakern i Kina på Him-melska fridens torg, varit Sadam Husseins aktive allierad i kriget mot Kuwait och under minst två decennier Sovjets lydiga redskap i kampen mot demokratierna. Ja, listan kunde gjorts nästan oändlig, men till vilken nytta? Är det då så underligt att minst hälften av Israels folk, är emot en fred som redan skördat ytterligare cirka 200 judars liv?

Efter kommunismens fall började PLOs tillskyndare nyktra till.

Israel hade råd att avvakta utvecklingen mot fred för fredens skull. "Fred för territorier" som det nu förhandlas om, betyder att ju större territorium som krigsanstiftarna från 1967 får, desto större blir freden. Maximal fred uppnås då först sedan Israel förintats.

De är inte sant att Israel inför hotet att Iran skaffar atomvapen varit tvunget att förhandla med PLO. Hotet från Iran och fundamentalisterna riktar sig lika mycket mot Egypten och Jordanien och påverkas inte av att Israel sluter en tvivelaktig fred. Vad händer om Arafat dör? Kan inte ett svagt Israel locka grannarna till nya utplåningsförsök? Koranskrivarna förutsåg ständigt pågående expansion. Att forna dhimmis skulle återupprätta egen stat var otänkbart.

Marek Zyto

BOK-NYTT

Välfärdsstatens finansiering

Att skatterna är för höga, att den offentliga sektorn är för stor, att rundgången med alla sju sorters bidrag måste saneras, det är ju något som faktiskt rätt många av oss – i varje fall utanför tokvänsterns hårda kärna – brukar kunna enas om. Men när det gäller att peka ut konkreta spårsmål brukar enigheten vara så gott som helt bortblåst.

Därför måste man välkomna alla de inlägg i diskussionen om välfärdspolitikens nödvändiga reformering (obs! ej nedmontering) som både tecknar bakgrunden och framväxten av det vi nu upplever, gör internationella jämförelser och försöker ge ett begrepp om de effektivitetsförluster som uppstår på grund av de monstruösa felsatsningar som systemet har gett upphov till.

Den största förtjänsten i föreliggande bok ligger onekligen i den omsorgsfullt gjorda jämförelsen av skattetrycket och de offentliga utgifternas storlek i Sverige och jämförbara länder. Därav framgår inte överraskande dels att det svenska skattetrycket ligger mycket, mycket högt hur man än räknar, dels att vi inte är ensamma om våra problem. När det gäller de välfärdsförluster som åsamkas av höga marginalskatter – och omvänt eventuellt förbättrad effektivitet av skattesänkningar för de högre inkomsttagarna – är resonemanget tyvärr mildt sagt osäkert. Alla saknar vi ju bitert de uteblivna dynamiska effekterna som skulle ha blivit följden av århundradets skattereform, salig i åminnelse, och det känns nästan patetiskt att ta del av författarens varningar (sid

88) för att Sverige som högskatteland kommer att förlora handel till grannländerna, nu när våra gränsorter översvämmas av köpsugna grannar.

I själva verket förhåller det sig så i det ekonomiska livet, att så ohyggligt många faktorer är på gång samtidigt, ibland samverkande men för det mesta motverkande på ett sätt som ställer både planer och prognoser på huvudet. I just det här fallet har ju som bekant vår fritt fallande krona neutraliserat effekterna av våra höga skatter. Ja, verkligheten är i sanning den ekonomiska teoriens värsta fiende.

Denna insikt kan läggas till grund för en komplettering av författarens resonemang om belönandet av högre utbildning. Självklart är välutbildad arbetskraft nödvändig för upprätthållandet av en hög levnadsnivå, så nog kan vi alla vara eniga om att högre utbildning måste löna sig i form av högre inkomster efter skatt. Men hur pass hög utbildning skall då kunna göras lönsam?

På många håll i arbetslivet efterfrågas upplärd, det vill säga internutbildad arbetskraft i långt större utsträckning än allmänbildad med längre utbildningstid, och den tekniska utrustning, som är nödvändig för utförandet av alltfler arbetsuppgifter, blir oftast allt enklare att hantera hur komplicerad den än må vara i och för sig. Och dessutom tycks rätt många arbetsgivare efterfråga yngre arbetskraft med färskare utbildning och lägre löneanspråk än de gamla störtarna, som dessutom lätt kan dumpas över till förtidspension eller arbetsmarknadsutbildning. Därtill kommer möjligheterna för både privata och offentliga arbetsgivare att låta socialtjänsten och/eller daghemstaxan subventionera lågutbildad arbetskraft. Med andra ord, man

skall inte förvänta sig någon som hels automatik av enstaka åtgärder.

Därför kan man inte helt hålla med med författaren om riktigt alla hans slutsatser och än mindre om alla hans rekommendationer för krisens lösning. Inte för att någon förnuftig människa kan förneka, att vi svenskar har mindre att röra oss med för privat konsumtion än invånarna i andra industriländer, vilka socialgrupper man än väljer som jämförelsematerial. Men tyvärr tar inte författaren tillräcklig hänsyn till att våra skatter – åtminstone delvis – är att betrakta som avgifter för offentlig service, det vill säga försvar, polis, sjukvård etc.

Problemet uppstår ju genom att vissa skattebetalare på grund av skatte- och bidragssystemets konstruktion tvingas att betala dels ett högre pris för denna nödvändiga service, dels ett oförsämligt högt pris för – just ingenting – till exempel genom att man har satt tak för utbetalningarna av de allmänna pensionerna men ingalunda för avgifterna. Alltså, vår allmänna levnadsnivå är ju synnerligen beroende av en väl fungerande offentlig sektor. Men problemet är alltför ofta, att vanligt folk ibland har svårt att låta sig övertygas om att den verkligen är väl fungerande och att alltför många har fått en alltför befogad känsla att tvingas betala för mycket.

Det ligger alltså nära till hands att som författaren föreslå, att de skattefinansierade socialutgifterna skall ersättas med en försäkringsmässig avgiftsfinansiering. Sannolikt kommer vi att finna lösningen på våra nuvarande problem någonstans på den vägen, men här måste vi återigen tända några varningslampor. Den senaste tidens diskussion i USA om de galopperande sjukvårdsutgifterna bevisar ju att även ett avgiftsfinansierat privat försäkringsystem kan löpa amok. I klar-

text alltså: Vilken finansieringsmetod man än väljer måste man ha ett lättbegripligt, lätthanterligt och allmänt accepterat regelsystem med en kontrollapparat, som är tillräckligt effektiv för att hålla moralen uppe hos alla dem som är inblandade, både hos försäkringstagare, fondförvaltare och den förmånsutbetalande personalen. Det brukar ju annars vara så lätt att tycka, att det inte drabbar någon fattig, när man stjälar från ett anonymt kollektiv.

Förtjänsten i föreliggande skrift ligger främst i de med stor omsorg sammanställda tabellerna som underlättar jämförelser mellan Sverige och andra OECD-länder.

Birger Larsson
Gunnar Du Rietz: *Välfärdsstatens finansiering*. City University Press. ISBN 91-7562-064-2.

Kannibalerna

Hur kunde det gå så illa?

Den frågan har ställts otaliga gånger om Ny demokrati, par-

KANNIBALERNA

Av JON HAZZ BLOM

tiet som från ingenting 1991 tog steget in i riksdagen på drygt ett halvår men som åkte ur mitt i ett fyrverkeri av inbördesstrider, rent osannolik klantighet och allmän brist på politiskt och varje annan form av omdöme.

Den beskrivna utvecklingen är både dräplig och tragisk. Dräplig, eftersom en del scena-

rier mest av allt föreföll hämtade ur en Bröderna Marx- eller Helan och Halvan-film. Tragisk, eftersom NyD ju ursprungligen var ett snilledrag som så väl behövdes i svensk politik. Framförallt tre faktorer torde ha legat bakom partiets framgång: a) samspelet mellan kändisduon Ian Wachtmeister/Bert Karlsson; b) konceptet med NyD som parti för "verklighetens folk"; c) den frispråkiga och välbehövliga kritiken av den svenska invandringspolitiken.

Nu har John Holck-Bergman, tidigare kansli- och kontorschef vid rikskansliet i Stockholm, tagit bladet från munnen med pamfletten *Kannibalerna*. Det är på sitt sätt en fascinerande lektyr som innehåller några mycket märkliga avslöjanden. Författaren hävdar exempelvis att partiprogrammet tillkom på följande sätt:

"Ett mycket genomtänkt brev kom från Sven Andersson i Göteborg, sannolikt en pensionerad läkare. Han skissade ett politiskt program för 'den vanliga människan' byggt på sunt förnuft och medkänsla. Det brevet blev faktiskt nästan ordagrant Ny Demokratis partiprogram, och just partiprogrammet beskrivs ju av väljarna som det bästa med Ny Demokrati. Det kom alltså till stora delar från en utomstående, jag vet inte ens om han var med i partiet eller om han röstade på NyD." (sidan 45)

Här har man alltså trott att det utmärkta NyD-programmet gnuggats fram efter många timmars hjärnverksamhet från partiets intelligentia med greven själv i spetsen. Och så visar det sig att en utomstående, som partiledningen tydligen inte ens brytt sig om att kontakta, än mindre tacka, hittat på programmet!

Makalöst.

Trots att det nu gick som det gick i valet 1994 (det gick ännu sämre i EU-valet) fanns i Ny Demokrati många duktiga och

framåt människor som man hade unnat en fortsatt politisk karriär. Exempelvis Robert Jbusma ansågs inom en del militära kretsar vara riksdagens kanske skickligaste försvarspolitiker. Också i kommunerna fanns en hel del bra och bederligt folk, i åtskilliga fall säkert väl i klass med dem som av en tillfällighet råkade hamna i riksdagen.

Men där fanns tyvärr en alltför hög andel intriganter, fiff-lare, småskojare och grovt kriminellt belastade individer, av vilka Holck-Bergman ger några exempel – till exempel föreningsordföranden i Lund som försvann med den lokala partikassan och polisanmälades, eller nydemokraten i Svedala som regniga dagar brukade skriva upp bilnummer och senare skicka falska räkningar till bilägarna och kräva betalning för kemtvätt av nedsmutsade kläder, eller norrlänningen som hade en egen sedelpress.

I en större mellansvensk kommun hade en man som uppgav sig vara NyDs juridiska ombud dömts till fängelse för rattfylleri fyra gånger...

Sanningen var att ingen i partiledningen under partiets hektiska initialskede hade tid eller lust att på allvar ta itu med skumraskelementen. När man insåg vad som hade hänt var skadan redan skedd – dessutom förläts allt bara vederbörande till tonerna av "Häng me", "Häng me" framförde någon kläm-käck slogan i stil med "Vi kör så det ryker" eller "Verklighetens folk". Tyvärr utgörs ju den senare kategorin också av skurkar och skojare...

John Holck-Bergmans skrift är på flera sätt initierad och trovärdig. Dessvärre har han uppenbarligen på sin dator knapat in den med samma fermitet som de fax- och pressmeddelanden som sändes ut till höger och vänster av de många fraktionerna under den mest turbulenta tiden. Följden har blivit

meningsbyggnadsfel, felaktiga kommenteringar, i några fall helt obegripliga meningar och allmänt slappt språkbruk.

Värre är måhända att "Holcken" svänger sig med anklagelser om "fascism" och "rasism" ungefär lika lättvindigt som vänstern brukar göra då man rätt och slätt menar "Ni är dumma". I kapitlet "Sommarturnén" anklagar författaren således Vivianne Franzén för "rasism" för att hon kritiserat fundamentalistiska muslimer.

När blev muslimer en "ras"? En av orsakerna till Holck-Bergmans utfall mot vissa nydemokrater är naturligtvis, att han själv ingalunda var den neutrale fredsdömaren som han låter påskina. Åtminstone i slutskedet av inbördesstriderna var den gode "Holcken" själv en aktör bland många andra i det föga uppbyggliga spektaklet.

För de flesta nydemokrater tog det politiska livet slut efter valet 1994. Men inte för alla – i många kommuner röstades faktiskt partiet ånyo in i fullmäktige, stundom under andra namn och utan de värsta sabotörerna. Hur det skall gå för den tapparskara som under ledning av modiga Vivianne Franzén ännu håller ut i rikskansliet i Stockholm, alltjämt uppburan av ett försvarligt och föga NyD-mässigt offentligt partistöd, må vara osagt.

Under alla omständigheter var NyD-epoken i svensk rikspolitik ingalunda bortkastad. Partiet lyckades i flera frågor ej endast "röra om i grytan" utan också sätta en relativt bestående prägel på områden som invandrarpolitik, utrikespolitik, socialpolitik, finanspolitik, kriminalpolitik och så vidare. Detta var innan Bert, Harriet Colliander med flera fick för sig att NyD skulle bekänna sig till något slags borgerlig socialdemokrati.

Tommy Hansson
John Holck-Bergman: Kannibalerna. Tant Gredelin AB.

Stalins spionchef berättar

Boken av Pavel och Anatolij Sudoplatov är väl hittills den mest detaljerade insidesdokumentären om brottsyndikaten vid makten i Kreml. En 525-sidig tjock tegelsten som utgör en katalog över de mest utstuderade brott mot enskilda, folkgrupper och mänskligheten.

Pavel Sudoplatov råkade själv bli offer för brottsligheten som han troget tjänat som övertygad kommunist. Sudoplatov och hans ofta judiska medarbetare fötjänar inte något medlidande,

som de ibland väcker.

Det är skrämmande att obildade grobianer vid Sovjetmakten lyckats mobilisera intelligenta män och kvinnor att förråda sina nationer. Sovjetiska spioner, diversanter och mördare kunde infiltrera, påverka opinionen, värva genier till "nyttiga idioter" med enbart ideologiska floskler i vartenda land på jorden. Stalin spenderade enorma dollarbelopp för att undanröja sin rival, medan folket led hungersnöd. Spionnätet uppbyggt i Mexiko enbart för att mörda Trotskij 1940, hölls efteråt på sparlåga. Det reaktiverades senare för att infiltrera Oppenheimers laboratorier i Tennessee, Chicago och Los

Alamos. Många "motståndare och förrädare" likviderades vid stölden av atombomben.

Stalin samarbetade med nazityska militärstrategier fram till 1937. Han såg sin dröm att dela världen med Hitler förverkligas när de båda, till att börja med, delade upp Polen. En hittills väl bevarad hemlighet avslöjas: Stalin betalade till Hitler 7,5 miljoner gulddollar för att denne skulle avstå anspråk på Litauen. En hemlig NKVD-agent hade redan åratal före krigsutbrottet stående order att sprida information om Stalins beredvillighet att sluta vänskapspakt med Hitler. Sovjetiska agenter i Nazityskland matades av "Abwehr" med sagor om att Sovjets högsta officerare var tyska spioner. Med stöd av denna "vänskapliga" desinformation lät Stalin huvuden rulla.

Inför kriget som Hitler planlagt lyckades han med denna list åstadkomma att Stalin nackade 35 000 av sina främsta generaler och strateger. Röda arméns katastrofala förluster under finska vinterkriget 1940 var bevis nog för Hitler, att ett blixtkrig under andra halvåret 1941 skulle rätta för att inta det sovjetiska imperiet. Efter överfal-

let var Stalin förlamad av sin armés katastrofala motgångar.

Redan på hösten 1941 stod nazisterna vid Moskvas södra utkanter. För att rädda sig från nederlaget sände Stalin ut trevare om förhandlingar och möjliga territoriella eftergifter. Han kunde inte fatta varför paktbrodern Hitler förstörde drömmen om världens största stormakt i vänskaplig samverkan med Nazityskland. (Uppgiften förekom redan 1969 i Svetlana Stalins bok "Ett enda år", s 315).

Efterhand, när nomenklaturen hämtat sig från chocken, hade Sovjet sina tentakler överallt. För Sveriges del till exempel skymtar i periferin en oförskyllt hjälpsam Karl Gerhard. Han påstås ha arrangerat ett byte av sovjetisk platina mot svenskt flygstål. Marcus Wallenberg uppges ha slutfört affären. (Charmad av den ryska spion-skönheten Zoja Vosnesenskaja, har han med henne tillbringat en veckohelg på sitt lyxhotell i Saltsjöbaden). På Raoul Wallenbergs Rödakors-kontor i Budapest var en viss Kutuzov inplanterad. Från första början visste Stalin alltför väl att Raouls verksamhet gick ut på att hjälpa de dödsdömda ju-

darna.

Avsikten med hans arrestering var att "inplantera" honom som KGB-, eller GRU-agent för framtida bruk i Sverige och internationellt. Antagligen var han för ståndaktig och knäcktes. Sedan var det omöjligt att frige honom. Det fanns bara få invigda som visste hur de skulle uthärda månadslång tortyr med sömnlöshet. Metoden gick ut på att offret tilläts varken dag eller natt att sova. KGB-lärlingar turades om att i skift upprepa: "bekänn så låter vi dig sova".

Att anklaga Wallenberg för spioneri för västalliansen var schizofrent. Utan USAs leveranser av mat, hade Röda armén (där jag råkade tjänstgöra) dött av svält. Dessutom levererade amerikanerna fordon och andra krigsviktiga förnödenheter som möjliggjorde Sovjets seger.

Mellankrigstidens generation minns ännu den tragiskt omkomne statsminister Palmes ryska fredsvänner: Abakumov och Millstein. Massmedierna filmade, fotograferade, intervjuade och drog allmänhetens uppmärksamhet till de två i Palmes sällskap. De var blodsbesudlade KGB-bödlar som skulle hjälpa Palme skapa atom-

fria zoner i Norden och litet varstans i Västeuropa.

Bakom Lubjankafängelset fanns ett "toxikologiskt forskningslaboratorium" inrättat på order av Lenin. Sedan 1937 har dödsdömda "folkfiender" "avriättats med giftnjektioner, kreme-rats och askan hållts i en när-beligen grop. Georgij Markovs mördare i London fick mord-verktyget, ett med curaregift preparerat paraply, från detta "laboratorium". Sudoplatov medger att där experimentera-des även med olika gaser och att det i Lubjankafängelset fanns en särskild kammare där gift injicerades. Man kan utgå ifrån att gaskammaren uppfunnits i Sovjet långt innan nazisterna med liknande ideologi kom på samma idé.

Sudoplatovs bok är ett viktigt komplement till historiekunskapen om vår nutid. Den bör flitigt läsas av alla historie-intresserade, inte minst av dem som avgudade Stalin och alla hans kamrater.

Marek Zyto

A Sudoplatov: Direktoratet. Stalins spionchef berättar. Norstedts. ISBN 91-1-941742-X.

CONTRA

2 1996

I kommande nr kommer det tidigare utblivade materialet om miljöfundamentalisternas destruktiva verksamhet, liksom fortsättningen på Wei Jingshengs brev till Deng Xiaoping. Vidare presenteras en av det kalla krigets hjältar, den ungerske kardinalen Paul Mindszenty. Dessutom följer en analys av svensk invandringspolitik. Och naturligtvis mycket, mycket mer.

...kommer i april